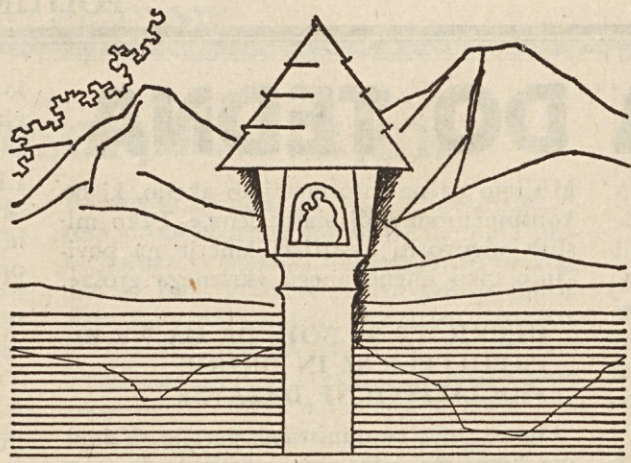

NAŠ TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXII. / STEVILKA 30

CELOVEC, DNE 23. JULIJA 1970

CENA 2.50 SILINGA

Mirko Kumer 60-letnik

Kdo ga ne pozna? Če že ne osebno, pa po njegovem javnem delovanju in pisanju. Mirko Kumer je gotovo taka osebnost med koroškimi Slovenci, da se ga ob njegovi šestdesetletnici z veseljem spominjamo in mu čestitamo! Naj se ga s temi vrsticami spomni tudi »Naš tednik«, v katerem je že toliko zanimivega napisal.

Mirko Kumer, splošno znan v domači okolici kot Črčej, je doma na Blatu v šmihelski fari, v sosednji pliberški občini. V prvi svetovni vojni padli oče, tudi naravni talent, je kupil kmetijo, ki jo je prevzel Mirko, mati pa je iz Vavtijeve družine v Rutah, sestra g. župnika Alojzija Vavtija. Postal je kmet z dušo in telesom, toda hotel je biti napreden in strokovno izobražen, zato je dokončal kmetijsko šolo v Litzelhofu in se zanimal po knjigah in tečajih za gospodarstvo. Že mlad pa je začel delovati pri narodnem in kulturnem delu, sodeloval je pri Kat. prosvetnem društvu v Šmihelu in sta ga vzgajala kaplan Zupan in župnik Vintar in je pred vojno postal tudi društveni predsednik. Hodil je na predavanja in tečaje, predvsem pa je črpal znanje in si pridobil širši pogled na vse življenjske probleme iz prosvetne knjižnice. Le z ljudsko šolo je postal tako izobražen in razgledan, da je postal odbornik Prosvetne zveze in tajnik Kmečke zveze.

L. 1941 so nacisti zaprli vse odbornike Kat. prosv. društva. Ko so Mirka izpustili, je moral takoj k vojakom na rusko fronto. Hvala Bogu, da se je po štiri in pol letih vrnil na svoj dragi dom in nam je vsa doživetja na fronti, v ujetništvu in na vračanju domov popisal v dveh knjigah: »Po sili vojak«, ki ju je izdala Mohorjeva družba in sta napisani tako zanimivo, da so ju preprosti in izobraženi z užitkom brali in mu tudi za ti knjigi čestitamo.

Kot življenjsko izkušen, razgledan mož in kot zaveden Slovenec se je po vojni še bolj udeleževal v javnem življenju. Od l. 1950 do 1954 je bil podžupan, od l. 1954 do 1958 pa župan blaške občine. Tudi pri volitvah l. 1958 je dobil skoro polovico vseh glasov. Po združitvi blaške občine s pliberško je l. 1966 postal podžupan pliberške občine in zastopa ne le Slovence, ampak sploh kmečko prebivalstvo. Vsem brez razlike skuša svetovati in pomagati v uradnih ali neuradnih časih, njegov nasvet je prečiščjen in koristen. Zato ni čudno, da je slovenska lista s Kumrom na čelu ob letošnjih občinskih volitvah toliko pridobila, ker je bila splošna želja, da bi ostal še nadalje podžupan in tako mogel več pomagati in se je ta želja tudi uresničila.

Poleg kmeta in župana je še predsednik

Po desetih letih:

EGS (EWG) bo razpravljala z Avstrijo

Po desetih letih čakanja je Avstrija dosegla pri EGS/EWG vsaj malo rešitev, ki se pa odlikuje v tem, da je dosti realistična in uresničljiva, bolj kot vse dosedanje »velike« rešitve. EGS/EWG se je odločila razpravljati z Avstrijo in skleniti z njo »začasno pogodbo«, ki bo za Avstrijo prinesla še prej kot za vse druge EFTA-države znižanje carin in olajšanja pri izvozu poljedelskih pridelkov. Sicer se mora ta časna rešitev pozneje vgraditi v ono končno pogodbo, ki jo bodo izbarantali zastopniki EGS/EWG z državami EFTA, kjer je tudi Avstrija članica.

Edino torej, v čemer ima Avstrija prednost, obstoja v tem, da se bodo razpravljala z Avstrijo začela prej, glede na možnosti in olajšanja pa velja za Avstrijo isto, kot za njene partnerje v EFTA, do take končne pogodbe pa bo prišlo — kot kažejo izkustva z EGS/EWG — šele nekje sredi naslednjega desetletja.

Odločitev je padla pri zborovanju zunanjih ministrov šestih EGS/EWG-držav v torek na seji, ki je trajala uro in pol. Komisija EGS/EWG je dobila nalogo, da čim

prej izdela načrt za pričetek konkretnih pogajanj, za podlago bodo vzeli že izdelane predloge, ki so jih pripravili v »delovni skupini za Avstrijo«.

Ministrski svet EGS/EWG naj bi potem na prvi seji po poletnih počitnicah, to bo nekje konec septembra, ta načrt pretehtal in dal komisiji nalogo, da začne s pogajanj z Avstrijo. Rezultat bi potem dopolnili s tem da bi določili termine za opustitev raznih drugih gospodarskih zaprek, in sicer v oktobru, ko se bodo začela pogajanja z ostalimi državami EFTA, v prvi vrsti glede na Švedsko in Švico (nevtralni državi).

Torkov sklep, ki je za Avstrijo tolikega pomena, je bil možen zaradi tega, ker so našli kompromis med nizozemskim predlogom in francoskim predlogom (oba vložena od zunanjih ministrov), da je prišlo do kompromisa se je zahvaliti nemškemu zunanjemu ministru Scheelu, posebno pa sta se potegovala za uspešen zaključek italijanski zunanji minister Moro in belgijski Harmel, njima se je pridružil tudi francoski zunanji minister Schuman.

Svetovni kongres mladine

Glavno tajništvo Združenih narodov je sklicalo za petindvajsetletnico obstoja ter organizacije svetovni kongres mladinskih zvez iz vseh držav. V stekleni dvorani splotja Združenih narodov zboruje okoli 600 odposlancev iz 110 dežel, ki so članice Združenih narodov, in iz 61 še ne suverenih teritorijev.

Glavni tajnik ZN U Thant je naslovil na mladino poziv, naj prouči osnovne vzroke sedanjega nezadovoljstva, ki izziva močan občutek, da nekaj ne gre prav v svetovnih dogajanjih. V uvodnem govoru je nadaljeval, da bo sedanje nezadovoljstvo še obstajalo, dokler se ne bodo vse države, velike in male, držale obveznosti, ki izvirajo iz ustanovne listine Združenih narodov. Drug velik vzrok današnje splošne nezadovoljnosti so razlike med razvitimi in nerazvitimi državami. Bogate dežele morajo uvideti, da jim je nemogoče živeti v oazah bogastva in biti obkoljene s puščavami siromaštva. Nujno potrebna je tudi varnost na svetu in solidarnost vseh ljudi.

Ves zbor je navdušeno pozdravil U Thantove besede.

Popoldne so izvolili različne komisije in odbore za svetovni mir, za izobrazbo in za razvoj človeškega okolja.

živinorejske zadruge, odbornik Kmečko-gospodarske zadruge, Hranilnice in posojilnice v Pliberku in član Kmetijske zbornice v Celovcu.

Prvo mesto pa ima pri njem družina, kjer naj bo mir in zadovoljnost. Velikokrat poudarja, kakšnega pomena je materinska vzgoja ne le za vernost, ampak tudi oblikovanje značaja in za narodno življenje sploh.

Črčej je ljudski pripovednik. Preprosto, vsem razumljivo pove zgodbe, izkušnje in doživetja ali pri razgovoru, ali pri govorih ali v radiu ali v svojih spisih. Zna kritično opazovati življenje in ima izreden spomin, kar smo se prepričali zlasti ob knjigi: »Po sili vojak«. Pa tudi bralcem »Našega tednika« je posredoval svoja doživetja npr. iz potovanja po Nemčiji, od bolniških sosedov, zlasti pa o svojem srcu na baterijo.

Da, kar znamenit je postal kot mož s

že pri prvih sejah je prišlo do živahnih trenj med različnimi skupinami, predvsem zaradi dnevnega reda, vodstva kongresa in da je bil način vabljenja udeležencev te mladinske skupščine izveden nezadovoljivo. Nekateri skupine so zahtevale, da se izključijo predstavniki nacionalne Kitajske, Južne Koreje in Južnega Vietnama, povabijo pa naj se odposlanci republike Kitajske, Severne Koreje in Severnega Vietnama.

Končno so se zedinili, da delegatov prvih treh ne bodo izključili, povabili pa bodo tudi mladinske zastopnike iz zadnjih treh držav.

Tako je tudi pravilno, če naj gre za dialog o skupnem svetovnem miru in iskanju prave poti do njega.

Izraelci pripravljajo atomsko bombo

Iz Washingtona poročajo, da je senator Stuart Symington dejal, da so končno dognali, da Izrael pripravlja lastno atomsko bombo. Senator Symington je zdaj predsednik senatnega pododbora za zadeve Bližnjega vzhoda. Podrobnosti ni hotel navesti, pač pa je gotovo, da si Izraelci prizadevajo, da bi sestavili jedrsko orožje. V primeru

srcem na baterijo. Zadnjič je celo neka neznanca Američanka prišla na obisk, da vidi tega znamenitega moža. Njegovo srce je po vsem, kar je moralo prestati, res tako slabo, da mu mora pomagati baterija, toda to srce je dobro, to čutimo vsi, ki ga poznamo. Vsakemu želi dobro in hoče pomagati, ne pozna jeze in sovraštva, je razumevaljoče in hoče mir in zadovoljnost ne le v družini, ampak tudi med sosedji in obema narodoma na Koroškem. Toda ta mir je sad pravičnosti.

Ob 60-letnici želimo Mirku Kumru, da bi še dolgo bilo njegovo verno in dobro srce, ki tako ljubi svojo družino, svoj narod in Boga, da bo še veliko dobrega storil s svojo besedo, s svojim pisanjem in s svojim zgledom! Rusi, med katerimi ste tako dolgo živeli, bi vam voščili: »Na mnogaja ljeta!«

nujne potrebe bi ga verjetno tudi uporabili. Z druge strani poročajo iz Pariza, da je predsednica Golda Meir povedala uredniku pariškega tednika »L'Express«, da je izraelska vlada pred dvema tednoma povabila vlado Združene arabske republike na tajne pogovore o premirju, vendar ni na to ponudbo prejela odgovora. Američani so menda predlagali, da bi se Izraelci in Arabci dogovorili vsaj o začasnem premirju, ki naj bi trajalo 3 mesece.

Nemška vzhodna politika

Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel se je pretekli ponedeljek vrnil iz Washingtona. Obiskal je »bliskovito« London in Washington, da bi razložil najnovejše elemente v »vzhodni politiki« boneske vlade.

Scheel je izjavil, da pomeni soglasje Londona in Washingtona z bonsko »vzhodno politiko« dobro izhodišče za bližnja pogajanja s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. Dodal je, da so bili razgovori z Alecom D. Homom in Williamom Rogersom spodbuda in podpora zahodnonemški politiki popuščanja napetosti v odnosih z Vzhodom in še posebej s SZ. »Ta politika je že dobila moralno in politično podporo Francije med Pompidoujevim obiskom v začetku julija,« je Scheel dopolnil svojo izjavo. Dejal je, da je »imelo berlinsko vprašanje odločilno vlogo« pri njegovih razgovorih v Londonu in Washingtonu.

Pred odhodom iz Washingtona pa je Scheel izjavil po sestanku z Nixonom, da bo 26. julija odpotoval v Moskvo »trdno prepričan, da ima vso podporo zahodnih zaveznikov« glede sklenitve sporazuma o odpovedi uporabe sile v odnosih med Sovjetsko zvezo in Zvezo republiko Nemčijo.

Brazilski škofje zahtevajo reforme

V novem glavnem mestu Brasilia se je sestalo 183 brazilskih škofov. Izglasovali so resolucijo o položaju v državi, in sicer je zanjo glasovalo 159 škofov. Da bi prodrli, so jo na nekaterih mestih nekoliko omilili. Resolucija priznava, da so bili doseženi vidni uspehi gospodarske in finančne narave v državi, pa tudi v sami upravi: proizvodnja električne energije je napredovala, vidni so uspehi tudi v prometu in glede gradnje stanovanjskih hiš. Toda pri vsem tem je treba dati večji poudarek na osnovne socialne zahteve in potrebe prebivalstva. Škofje so zanikali glasove o genocidu indijanskega prebivalstva ter v tem pogledu podprli vlado. Resolucija se v tem pogledu sklicuje na pričevanje 40 misijonarjev, ki delujejo ob Amazoni.

Mehiški predsednik razdelil kmetom 21 milijonov hektarov zemlje

Prejšnji mehiški predsednik Diaz Ordaz je med svojim 6-letnim mandatom razdelil kmetom brez zemlje okoli 21 milijonov ha zemlje. Četudi ocenjujejo to kot pomemben uspeh prejšnje mehiške vlade, problem kmetov brez zemlje še ni rešen. Predsednik je pooblaščen, da lahko razdeljuje zemljo iz državnih posestev in iz presežkov, ko posesti latifundijev (veleposestev) presegajo predvideni maksimum.

OD TEDNA DO TEDNA

DUNAJSKA VLADA BO RAZPOSLALA SPOMENICO O VARNOSTNI KONFERENCI

Avstrijska vlada bo te dni poslala posebno spomenico vsem vladam, ki se potegujejo za to, da bi sklicali evropsko konferenco o varnosti. Tako je včeraj predlagal ministrskemu svetu minister za zunanje zadeve Kirschlager.

Končno besedilo spomenice še ni sestavljeno, gre pa v bistvu za nekakšno dopolnilo k predlogoma držav varšavskega pakta in članic atlantskega pakta. Avstrija si prizadeva, da bi obe strani čimbolj zblizžala. Zato želi, da bi na konferenci razpravljali o enakomernem zmanjšanju vojaškega potenciala na obeh straneh. Konferenco si predstavljajo kot vrsto zasedanj, tako da bi lažje premagali morebitna nesoglasja.

VOLITVE 4. OKTOBRA

Izredna seja ministrskega sveta je dala notranjemu ministru dovoljenje, da se more vršiti 4. oktobra na Dunaju ponavljanje državnoborskih volitev. Za podlago bodo vzeli 1. januar 1970.

KMETJE SE BODO BRANILI

»Protestna akcija s traktorji bi bilo najboljša protestno sredstvo, izzvalo bi pa nevoljo prebivalstva in zato ga je odkloniti.

Mislimo pa na informacijsko akcijo, ki bo konsumentom bolj simpatična.« Tako mislijo odgovoriti avstrijski kmetje na povznanje tako imenovanega »kriznega groša«.

ULBRICHT SE BOJI, DA GA NE BI PREHITELE SZ IN DRUGE »SOCIALISTIČNE DRŽAVE«

Prvi tajnik komunistične partije »Vzhodne Nemčije« Ulbricht je izjavil, da upa, da bo v kratkem podpisana pogodba o neuporabi sile med Bonnom in Moskvo. Ulbricht je dejal, da je po sestavi nove zapadnonemške vlade pod vodstvom kanclerja Brandta »prišlo do večjega občutka stvarnosti«. Dodal pa je, da je prišlo do »odmora za premišljanje« po sestanku med Brandtom in Stophom.

Ulbricht je v tem okviru rabil izraz »možnost vzpostavitve vez miroljubne koeksistence«, s čimer je nekoliko omilil prejšnji izraz »priznanje«.

POSLANIK LR KITAJSKJE V MOSKVO

Zastopnik zunanjega ministra Ljudske republike Kitajske Hsing-čuan je bil pretekli teden imenovan za novega poslanika v Moskvi, in to šele nekaj mesecev pozneje, odkar je Moskva poslala svojega zastopnika Stepakova v Peking; Stepakov je moral ce-

lo 3 mesece čakati na potrditev pekinške vlade.

Kot javljajo, so zamrzili razgovori med LR Kitajsko in Kanado zaradi spora okoli različnega gledanja na Formozo. Kanadi ni nič pomagalo, da glede priznanja ali nepriznanja Tajvana ni rekla ne da, ne ne.

SLOVENCI V ITALIJI — NACIONALNA MANJŠINA

Kot smo že poročali je deželna zbornica Furlanije-Juljske krajine tik pred zaključkom poletnega zasedanja odobrila zakonski osnutek deželnega poslanca Slovenske skupnosti dr. Draga Štoke. Doslej so na ukaz rimskih oblasti bili Slovenci formalno zelo zapostavljeni, saj niso smeli deželni zakoni imenovati slovenske narodne skupnosti. Zakon, ki ga je deželni zbornici predložil dr. Štoka, pa predvideva izrecno imenovanje Slovencev in slovenske manjšine v deželni zakonodaji. O zakonskem osnutku samem se je v deželni zbornici razvila čez triurna debata, v katero so posegli mnogi svetovavci vseh strank in osvetlili svoje zadržanje do štokovega zakonskega osnutka. V imenu Slovenske skupnosti je imel daljši govor tudi predlagatelj zakona, slovenski svetovavec dr. Štoka, ki se je zadržal pri problemih slovenske narodne skupnosti, nanizal pozitivni prispevek slovenske manjšine, ki si je vedno prizadevala za čim širše kulturno in gospodarsko sodelovanje med Furlanijo-Juljsko krajino, Koroško in

Slovenijo. Rekel pa je, da noče biti slovenska manjšina le nekakšen pasiven most med tremi deželami, ampak da hoče polnokrvno razviti svoje kulturne in socialne težnje. Dejal je nadalje, da je slovenska narodna skupnost v tem delu sveta nekaj mozaik narodnostnih in socialnih vrednot in da ji morajo zato odgovorne oblasti nuditi povsem svobodno življenje, ki ne obstoji samo v uživanju enakih pravic kot jih imajo državljani večinskega naroda, ampak mora prejšnji ali slej priti tudi do konkretnih zakonov, ki naj ovrednotijo njene pravice in zakonite zahteve.

Štokov zakon je pri glasovanju dosegel plebiscitarno zmago, saj je od 60 poslancev samo 6 glasovalo proti (liberalisti in fašisti). Tudi deželna vlada se je izjasnila za zakon Slovenske skupnosti. Čudno vlogo pa so pri tem odigrali komunisti, ki so sicer glasovali za zakon, a so prej poskušali vse mogoče proceduralne trike, da bi onemogočili redno izglasovanje zakona. To nam bodi v nauk, da večkrat komunisti eno govorijo in drugo delajo...

Zakon dr. Štoke roma sedaj v Rim na centralno vlado, ki ima možnost, da ga v roku tridesetih dni zavrne. V primeru, da bi se to zgodilo, bo vsa stvar šla v razsojo pred ustavno sodišče, ki bo v končni fazi le moralo enkrat dovoliti, da se Slovenci imenujejo v deželnih zakonih s pravim in polnim imenom. Drugače bi vsa stvar zgedala zelo sramotno za demokratično državo, za katero se ima Italija.

Koroška demarkacijska črta in plebiscit

(1. nadaljevanje)

PROF. COOLIDGE PIŠE V PARIZ

Dunaj, dne 20. januarja 1919

Poročilo št. 31

Ameriški mirovni delegaciji
4. Place de la Concorde Paris.

Gospodje!

Čast mi je sporočiti Vam, da sem pred tednom dni poslal podpolkovnika Shermana Milesa in poročnika Le Roy Kinga v Ljubljano preučiti jugoslovansko vprašanje. V zadnjem času je namreč prišlo do neklih bojev med Avstriji in Slovenci na Koroškem in obe nasprotujoči si stranki sta se sporazumeli, naj se njuni zastopniki sestanejo v Gradcu, da napravijo konec brezumnemu prelivanju krvi. Polkovnik Miles in poročnik King sta odšla v Gradec, da sestanku prisostvujeta kot opazovalca. Enkrat je že kar izgledalo, da se bosta obe stranki sporazumeli, toda končno so se pogajanja razbila.

Polkovnik Miles je nato z namenom, da bi preprečil nov izbruh sovražnosti, predložil — pod pogojem, da jaz to odobrim — da naj on sam in poročnik King gresta na Koroško in potegneta začasno razmejitveno črto, ki naj bi jo obe nasprotujoči si stranki sprejeli. Predlog je bil z navdušenjem sprejet, sestavljen je bil protokol in tudi podpisan. Prepis francoskega izvirnika in njegov angleški prevod sta priložena. Poročnik King je prišel semkaj danes popoldne in mi o vsem poročal.

Ta dogodek me je spravil v neugoden položaj. Instrukcije, ki sem jih dobil tako pismeno kakor ustno, mi pod nobenim pogojem ne dajejo pravice, da bi se bavil s takšnimi stvarmi. Prav dobro tudi vidim nevarnosti in škodo, ki bi mogla iz tega nastati za Zedinjene države, ako bi ameriški zastopniki kar na svojo roko sami sebe postavljali za razsodnike v tako delikatnih mednarodnih vprašanjih. Na drugi strani pa se sam strinjam tudi s polkovnikom Milesom, da je stvar skrajno pereča. Sem prepričan, da je treba prevzeti nase tudi riziko najtežjih odgovornosti, kadar gre za stvari, kot so takšne-le. Zaradi tega sem mu v pismu, katerega prepis prilagam, dal dovoljenje, da naj izvede svoj načrt pod pogojem, da svoje odločitve ne objavlja brez moje predhodne odobritve. Skupno z njim pojde tudi major Martin, ki se preiskovalnega dela udeležuje kot zemljepisni izvedenec. Vsa stvar bo verjetno trajala več kot teden dni in vas spoštljivo prosim, da mi pošljete navodila čim prej mogoče, če naj zaključke te misije objavimo ali ne. Med tem časom vsaj ne bo novih sovražnosti.

Čast mi je ostati vam pokorni služitelj

Podpis:

Archibald Cary Coolidge

PODPOLKOVNIK MILES SE POJAVI

O tej zgodovinski graški konferenci je pisal tudi Lawrence Martin, eden od članov Milesove komisije, v članku, ki ga je napisal na čast Herbertu Putmanu ob 30-letnici njegovega vodstva ameriške Library of Congress l. 1929, v knjigi, ki jo je izdala Yale univerza. Tam beremo na strani

riborskem masakru«, poslala na Dunaj brzojav, v katerem je jasno izpovedala svoje mišljenje o Coolidgevi koroški iniciativi. Brzojav je važen in ga zato objavljamo v dobesednem prevodu:

Pariz, dne 30. januarja 1919

Prof. Coolidgeu, Dunaj — V odgovor na brzojav št. 31 in na poročilo z dne 20. in 22. januarja: Izogibajte se vsakega nadaljnega poskusa, da bi reševali mejne spore, ker je to izven Vašega delokroga. Reševanje, pa čeprav samo začasno, vseh vprašanj te vrste, so upravičena načenjati samo medzavezniška zastopništva in vsak samolastni poskus Amerike, da prevzema razsodniške vloge, nam je lahko skrajno neprijeten. V Vašem primeru ameriška mirovna delegacija niti ne potrjuje niti noče utajiti, kar ste podzveli, a se ne bo vtikala v vprašanja statusa quo brez potrebe.

Dne 1. februarja je ameriška delegacija na predlog J. Grew-a sklenila, da stavi Coolidgevo komisijo z dnevnega reda in da raje o tem incidentu ne obvesti drugih zaveznikov, »razen če bi prišle kakšne pritožbe«.

Kljub temu je prof. Coolidge šel svojo pot naprej in z datumom 3. februarja najdemo v arhivu njegovo nadaljnje poročilo o Milesovi nalogi, ki mu je priključil vso dokumentacijo, ki je z njo v zvezi: borbe na Koroškem, graška pogajanja, graški protokol, odobritev Milesovega predloga.

Milesova komisija je bila na potu od 27. januarja, ko je prispela v Maribor, do 6. februarja, ko se je s Celovca vrnila na Dunaj. Spored je bil naslednji:

28. januarja je prišla v Dravograd, kjer je prenočila v nemški gostilni »Pri Pošti«.

29. januarja je obiskala Labud, Rudo, Grebinj, Djekše in Velikovec, kjer je prenočila.

30. januarja je potovala naravnost v Celovec, ki ga je določila za glavni stan. Tukaj je mesto F. Smodeja prevzel zastopstvo slovenske vlade prof. dr. Lambert Ehrlich. Iste dne je obiskala Kotmaro ves in Grabštanj.

31. januarja je obiskala Vetrinj, Hodiše, Škofiče, Logo ves, Vrbo in Beljak.

1. februarja je obiskala Borovlje, Bistrico v Rožu in St. Jakob v Rožu.

2. februarja, v nedeljo, je komisija počivala v Celovcu.

3. februarja je potovala v Rožek, Ledince, St. Jakob v Rožu, Loče, Maloše in Brdo na Zilji (Marija na Zilji).

4. februarja je še enkrat obiskala Grebinj, nato potovala v Velikovec, Dobrolo ves in Pliberk.

5. februarja se je vrnila znova v Dobrolo ves in potovala skozi Goseljno ves v Globasnico, Apače in nazaj v Celovec.

6. februarja je nenadno prekinila potovanja in se odpeljala na Dunaj, in to tako hitro, da so morali nabrano gradivo poslati za njo v posebni pošiljki, ki je prišla na Dunaj dne 7. februarja.

Dne 7. februarja sta Miles in King izro-

čili Coolidgeu svojo odločitev, naj so Karavanke začasna razmejitvena črta. Prof. Ehrlich pa je istega dne obvestil svojo vlado v Ljubljani, da »Milesovo poročilo ni zanesljivo in da komisija sploh ni bila v stanju izvedeti za pravo razpoloženje koroških Slovencev, ker so zaradi globokega snega obiskali samo večja naselja tik ob glavni cesti in ker so Nemško-Avstrijci povsod pripravili velike manifestacije, na katere so pošiljali svoje somišljenike tudi iz drugih krajev. Slovenske želje sploh niso prišle do izraza.«

Dne 10. II. je Smodej po nalogu slovenske vlade odpotoval na Dunaj, da bi predložil Coolidgeu pomisleke svoje vlade. Tamkaj je srečal tudi Ivana Hribarja, poslanika v Pragi. Obadva sta takoj poročala v Ljubljano, kaj sta slišala. Hribar poroča, da je »Coolidge našel že popolnoma pod avstrijskem vplivom«. Na podlagi Ehrlichovega poročila in poročil z Dunaja se je predsednik slovenske vlade dr. Brejc odločil potovati v Beograd in o vsem obvestiti jugoslovansko vlado, ki ji je priporočil, naj Milesovega poročila ne prizna, češ da slovenski zastopnik ni bil pooblaščen podpisati graškega protokola. Nadaljnje korake je nato prevzela jugoslovanska državna vlada, ki ji je takrat predsedoval Stojan Protič.

Tako imenovano »Milesovo poročilo« je sestavljeno iz šestih dokumentov:

1. Skupno poročilo polk. Milesa in por. LeRoy Kinga z dne 7. februarja o načrtu, kako potegniti razmejitveno črto in o metodah dela, po katerih sta prišla do tega zaključka.

2. Skupno poročilo polkovnika Milesa in por. LeRoy Kinga z dne 7. februarja o tehničnem opisu razmejitvene črte, ki jo predlagata.

3. Ločeno posebno poročilo majorja Lawrencea Martina z dne 8. februarja 1919 o geografskem popisu razmejitvene črte, s katero se on iz zemljepisnih razlogov strinja.

4. Skupno poročilo polk. Milesa in por. Kinga z dne 9. februarja 1919 o podrobnostnih razlogih, ki so ju vodili pri odločitvi glede razmejitvene črte.

5. Ločeno manjšinsko poročilo prof. Roberta Kernerja z dne 9. februarja o razlogih, zakaj ne soglašajo s predlagano razmejitveno črto in zakaj predlaga reko Dravo.

6. Ti dokumenti so bili v rokah prof. Coolidgea že dne 9. februarja in jih je takoj s kratkim spremnim pismom poslal naprej v Pariz s pripombo, da jih on sam še ni proučil in ne odobril, da pa bo to storil v najkrajšem času. Svoj končni odlok je javil v Pariz v poročilu št. 77 dne 17. februarja 1919. in bi moral s tem dnem graški protokol stopiti v veljavo.

Vseh šest dokumentov v naslednjem objavljamo v dobesednem prevodu, ker so srž tako imenovane Milesove komisije na Koroškem in po 33 letih skrbnega skrivanja v tajnih arhivih bili predani v javni arhiv šele l. 1953 in so tukaj prvič objavljeni v knjigi. (Dalje prihodnjič)

Priznanje slovenskemu profesorju v tujini

Verjetno spada profesorski poklic med najlepše, najvplivnejše pa tudi najtežje na svetu. V današnjem času ostrih kontrastov je poklic univerzitetnega profesorja dvakrat lep in dvakrat težak. V učilnicah dnevno vzgaja bodoče zdravnike, politike, gospodarstvenike, duhovnike in vrsto drugih vplivnih poklicev. Pred sabo ima nadvse pester sestav mladine, od vsega spoštovanja vrednih navdušenih idealistov, ki marsikdaj po nauku odhitijo naravnost v tovarne ali pisarne na delo, pa tja do razvajenih, že od doma nevezgjenih razgrajčev in objestnežev. Preko raziskovanj, pisanja in raznih organizacij mora ostati tudi v živem stiku z življenjem izven učilnic.

Izledki Slovenskega raziskovalnega središča v Ameriki (Slovenian Research Center of America) pokažejo, da imamo Slovenci skoraj po vsem svetu tudi svoje univerzitetne profesorje. V Berlinu, na Dunaju in v Gradcu, v Helsinkih, Budimpešti in Sydneyu, v Buenos Airesu, Sao Paulu in New Yorku, v Heidelbergu, Innsbrucku in Bristolu in v številnih drugih središčih znanosti in umetnosti na vseh kontinentih sveta je poučeval in še poučuje in raziskuje tudi sin slovenske matere. Zaveden slovenski človek se veseli njih uspehov, prav kakor se veseli uspehov slovenskih umetnikov, misijonarjev, industrijcev, športnikov, pisateljev, delavcev, kmetov, zdravnikov in vseh drugih poklicev.

Danes se veselimo uspeha vseučilišnega profesorja dr. Toussainta Hočevarja, ki je pred kratkim dosegel vrh svoje poklicne lestvice, ko je postal redni profesor gospodarstva in mednarodnih financ na Louisiana State University v New Orleans, Louisiana. Profesor Hočevar, ki je po rojstvu Ljubljčan, je študiral na univerzah v Ljubljani, Innsbrucku in Chicagu, poučeval pa je na Northern State Collegeu v South Dakoti, na Keuka Collegeu v New Yorku (kjer je bil načelnik oddelka za gospodarstvo), na Florida State University v Tallahassee, zadnje leto pa na Louisiana State University v New Orleans, kjer je bil

pred kratkim povišan na stopnjo rednega profesorja (ordinarija), ali na najvišjo stopnjo profesorske poklicne lestvice.

Čeprav poučuje na tujem, se prof. Hočevar nenehno živo zanima tudi za svoj slovenski rod. O slovenskem narodnem gospodarstvu je poleg številnih člankov napisal dve knjigi, in sicer SLOVENIA'S ROLE IN YUGOSLAV ECONOMY (Vloga Slovenije v jugoslovanskem gospodarstvu), ki jo je izdal Slovenian Research Center of America, in pa THE STRUCTURE OF SLOVENIAN ECONOMY (Struktura slovenskega gospodarstva), ki je izšla pri Studia Slovenica. Dr. Hočevar izkoristi vsako priložnost, da bi na svoj način koristil slo-

venskemu narodu, pa naj bo to z znanstvenim proučevanjem slovenske narodne problematike, s podatki o znamenitih Slovenih, ki jih s takim veseljem pošilja Slovenian Research Centru, ali s predavanji študentom o Sloveniji, naši ljubi deželici pod Triglavom. Kot sposoben organizator često vodi tudi študijska potovanja po Evropi in uporabi to priložnost, da svoje študente seznanja tudi z lepotami, uspehi in problemi Slovenije ter Jugoslavije sploh. Čeprav vodi študente skozi več držav, da na naslovno stran svojih prospektov Bled. Na konferencah in v znanstvenih žurnalih rad vplete v svoje razprave tudi Slovenijo in tako na spreten način z njo seznanja široki svet.

„Komedijski zmot“ v gradu Porcia

Preteklo sredo je začel »ansambel Porcia« svojo letošnjo sezono v Spittalu in s tem hkrati obhajal desetletnico in sicer z isto Shakespeareovo veseloigro »Komedijski zmot«, kot leta 1961; igralska skupina se je predstavila prvič v Gospe Sveti. Letošnja krstna predstava je bila umetniški in družbeni dogodek, kar je podčrtala predvsem navzočnost vidnih predstavnikov avstrijskega kulturnega in političnega življenja, na čelu koroški deželni glavar Sima in ravnatelj avstrijske televizije dr. Zilk.

»Komedijski zmot« je Shakespeare napravil v svoji mladosti (1590–1591), kjer pa veliki angleški avtor že odločno izraža svojo komično žilico, ko je njegova komika dostikrat prepojena s poetičnimi, liričnimi izlivi, ne da bi pa ob tem izgubil na strogo in doslednosti umetniške kompozicije.

Režiserju Herbertu Wochinu ni uspelo le spraviti občinstvo s svojimi briljantnimi režijskimi napotki — kljub temu da se je med prireditvijo tu in tam polil dež raz strehe na poslušalce — v smeh, ampak je nič manj tudi delu in intencijam avtorja — situacijski komiki — ugodil; režija je bila točna in odrski prostor so igralci smiselno in ekonomično izrabljali.

Odrske slike Matjaža Kralja, sina slavnega ljubljanskega odrskega umetnika, so bile nove in ne samo to, odgovarjale so še bolj kot leta 1961 duhu celotne inscenacije,

kulise so bile stilizirane, smiselno nastavljene in pestro sooblikovale in neopazno podčrtale vsak prizor. Kar tiče oblek, pa je Kralj prekosil sam sebe (in lahko bi rekli tudi marsikaterega sodobnega ustvarjalca, tako imenovane mednarodne mode).

Georg Trenkwitz (Antipholus) in Peter Uraj (Dromio) nista bila le glasovno tako močna, da smo pozabili na bobnanje dežja, ampak tudi v gestah in mimiki tako prepričljiva — ker večša pretvarjanja —, da nista bila le po sili, ampak v resnici bratadvojčka; strah, zabubano veselje, gosposko obnašanje, prekipevajoča strast — na strani Anthipholusa, naduta samozavest in ponižna pokorščina — na strani služabnika Dromija.

Težji glasovni boj sta bili »sestri« (Adriana-Luciana) Ingrid Appelt in Miriam Dreifuß, ki pa jih je bilo tem bolj fletno gledati.

V vsakem smislu zapeljiva pa je bila kot dvorna ljubica Annemarie Schüler, v lepi, očarljivi obleki kot Adriana in Luciana, ki se je kar poigravala z ubogim Antipholusom. To so bile osrednje vloge, nič pa niso zaostajali za njimi igralci nadaljnjih vlog, ki jih tu ne bom našteval, ampak lahko rečem, da so vsi po vrsti igrali tipično in resnično komedijsko in, če smem pristaviti, tako, kot smo si jo od spittalske igralske skupine želeli in pričakovali. Karel Smolle

Slovenska književnost v Franciji

Predrag Matvejevič je v francoskem časopisu Le Monde pred nedavnim objavil daljši esej o slovenski književnosti. Objavljen je pod nubriko La Litterature á l'Étranger (Književnost iz tujine), pod vzglavjem Jugoslavija, sestavek pa nosi naslov »Les Lettres slovénes« (Slovenski list). Avtor piše, da sta si slovenska in makedonska književnost ohranili posebno mesto v književnosti in obdela potem v širokem, obsežnem zgodovinskem pregledu slovensko literaturo. Ta članek je nekako dopolnitev in nadaljevanje razprave, ki jo je že pred letom dni napisal Marc Alyn, ki je pripravil zelo dober prevod pesmi Srečka Kosovele, pesnika Krasa, v francoščino.

Ob koncu dodaja Matvejevič, da so doslej izšle štiri knjige prevodov slovenske literature v francoščino: založba Seghers je izdala izbor pesmi Srečka Kosovele (z uvo-

dom in razlago Marca Alyna). Za isto založbo je Drago Šega pripravil Antologijo slovenske poezije. Mateja Bora Sledovi naših senc je za Seghersa prevedel Alyn in nedavno je zastopani Ivan Cankar, Juš Kozak, P. Voranc, Miško Kranjec, Danilo Lokar, Ciril Kosmač, Mira Mihelič, Andrej Hieng, Beno Zupančič in Lojze Kovačič.

FILMSKI FESTIVAL NA ČESKEM

Pod geslom »Za miroljubne odnose med narodi« so pretekli teden, v sredo, odprli filmski festival v Karlovih varih na Češkem. Letos bodo praznovali 15. obletnico prve take filmske prireditve v tem mestu. Sodelovalo bo 21 držav iz celega sveta, tudi avstrijska filmska proizvodnja je zastopana. Obiskovalci prireditve si bodo mogli ogledati 26 filmov z zelo pestro tematiko.

Popravljajo krivico slovanskemu blagovestniku

Veličastno slavje v Ellwangenu ob odkritju spomenika sv. Metoda

Malo nemško mesto Ellwangen, kjer je slovanski blagovestnik, panonsko-slovenski nadškof sv. Metod skoraj tri leta prebil v ječi (870 do 873), je v zadnjih tednih stopilo v ospredje. Najprej so dne 2. junija priromali semkaj katoliški Ukrajinci, ki jih je vodil njihov uniatski nadškof in eksarh (v Münchnu) dr. Platon Kornyljak. Imeli so veličastno vzhodno bogoslužje. Njim so dne 8. julija sledili udeleženci III. mednarodnega kongresa za slovansko zgodovino. V Ellwangenu so za zaključek kongresa imeli slovesno besedno bogoslužje v raznih slovanskih jezikih. Slovesnosti sta prisostvovala grški pravoslavni metropolit in eksarh (s sedežem na Dunaju) dr. Krizostom Tsi-ter ter mariborski škof dr. Maksimiljan Držečnik, ki sta oba skupno počastila sv. Metoda, po rodu Grka, Slovanom pa mučeniškega blagovestnika.

Največje slavje pa je bilo v Ellwangenu v nedeljo (12. julija), ko se je izvršilo od-

Turk iz Esslingena, kaplan Ivan Matko iz Sel ter Anton Terner, salezijanski duhovnik iz Črensovcev v Prekmurju. G. prelat Zechner je med mašo imel lep nagovor v slovenščini in nemščini ter dobro orisal veličino sv. Metoda, nadškofa — mučenca.

Pevski zbori so se posrečeno menjavali in z navdušenim petjem dvigali slovesnost. Himna, pesem na čast sv. Cirilu in Metodu je mogočno donela po baziliki

Po sv. maši je zunaj na prostem pred cerkvijo sledila slovenska ljudska slovesnost. Na odru so se prikazali koroški rajevci ter izvedli nekaj lepih ljudskih plesov. Tudi zapeli so ubrano vrli Selani v narodnih nošah. Oglasil se je tudi moški pevski zbor iz Esslingena ter že v pesmi razodeval, da je domovina malega slovenskega naroda okrog Triglava in da je častno biti Slovenec, Slovenka, saj je tako že draga mati dejala.

Slovenske pevce in slovenske narodne noše so ellwangenski domačini naravnost oblegali in jih od vseh strani fotografirali. Navzoč je bil tudi ellwangenski župan Karl Wöhr z mnogimi mestnimi odličniki, ki so se divili prelepi slovenski pesmi in Slovencem čestitali.

Spomenik, ki bo pričal in govoril bodočim rodovom

Ob 11. uri so se v bližini cerkve zbrali domači in tuji gostje pred veliko, še z mestno zastavo zakrito umetnino. G. župan je pozdravil navzoče Slovence in svoje ellwangenske rojake, med katerimi so bile ugledne osebnosti: prejšnji in sedanji dekan, mestni župnik, evangeličanski župnik, predsednik sodišča, gimnazijski ravnatelj, mestni notar, ravnatelj muzeja, umetnik-kipar Hans Scheble, ki je izklesal spomenik sv. Metodu, tajnik mestne občine z občinskim svetom, ellwangenski akademiki in letošnji abiturienti in abiturientinje, dalje člani domačega pevskega zbora z dirigentom in drugi.

Nato je g. župan odkril veliko umetnino v kamnu, skupino 6 oseb: kralja Ludovika Nemškega na eni strani, na drugi strani nadškofa sv. Metoda, vmes pa štiri nemške škofove (salzburškega, passauskega, freisingškega in regensburškega), ki so skupaj s kraljem sodili sv. Metoda, katerega je sam papež v Rimu posvetil za škofa in imenoval za simijskega metropolita, oni pa so mu listino škofovskega posvečenja odvzeli in ga vrgli v ječo.

Tisto dobo in krivično obsodbo je navzočim dobro orisal bivši dekan, dober poznavalec zgodovine, msgr. Franz Zierlein. V kratkem, strnjem referatu je objektivno ocenil sojenje v Regensburgu leta 870 in naglasil pravovernost sv. Metoda in njegovo zvestobo rimskemu apostoliku. Zaradi nje je sprejel tudi težko ječo. Govornik je omenil, kako je ta obsodba bila usodna, kako je uničenje panonsko-slovenske nadškofije Cerkvi in narodom prineslo veliko

(Dalje na 4. strani)

Lev Detela v nemščini

Nemški dnevnik »Tübinger Zeitung« je objavil 23. aprila dolg, trikolonski članek o letošnjih nagrajencih nemškega tūbingenskega literarnega natečaja. Istočasno sta v istem časopisu objavljena tudi dva odlomka iz Detelovega dela »Der hinkende Henker und der henkende Hinker« (Šepavi krvnik in krvniški šepavec), za katerega je Lev Detela dobil med 450 kandidati prvo nagrado. Dunajski dnevnik »Die Presse« je 11. julija prav tako že objavil daljši odlomek iz tega Detelovega nemškega dela. V nemškem prevodu Hilde Bergner iz Münchna pa je izšel v švicarskem dnevniku »Die Tat« 21. februarja odlomek iz Detelove knjige Blodnjak (Trst 1964). Novelo iz Blodnjaka je 4. aprila natisnila tudi dunajska »Die Presse«. Ta časopis je 9. maja objavil pesem »Kaj premišljuješ ponoči« v nemškem prevodu, švicarska »Die Tat« pa 20. junija pesem »Hvalnica meseca«. Obe pesmi sta iz Detelove pesniške zbirke »Sladkor in bič«, ki je izšla lansko leto v Londonu. Prevedla ju je Ina Jun Broda. Lev Detela je objavil letos tudi članke o novih jugoslovanskih knjigah (Die Tat, 10. januarja), o Edvardu Kocbeku (Die Tat, 25. aprila) in o dramatik Slavku Grumu (Weltwoche, Zürich, 5. junija). V pripravi je več nemških stvari, v Tübingenu pa je pravkar v tisku posebna literarna publikacija o letošnjem literarnem natečaju. V tej publikaciji bo priobčenih več Detelovih nemških literarnih prispevkov.

Koroška umetnost od leta 1900

Pred nekaj dnevi sta bili v Celovcu otvorjeni dve razstavi in sicer v Domu umetnikov (Künstlerhaus) in v Mestni galeriji, ki predstavljata koroški javnosti v deljeni obliki koroško umetnostno dejavnost od leta 1900 dalje.

Predsednik Umetnostnega društva, dr. Hans Wiesner, je predstavil in opozoril na to edinstveno razstavo, ki v veliki popolnosti prikazuje, kaj so zmogli koroški umetniki. Dvorni svetnik dr. Franz Koschier, ki je ravnatelj Deželnega muzeja, je prav pohvalil vse organizacije in institucije, ki so deurno omogočile prireditve. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da je uprizoriteljem uspelo privabiti za ti razstavi tudi take likovno-umetnostne stvaritve, ki so v deželi skoraj docela nepoznane. Razne javne institucije pa tudi zasebniki so dali posamezna likovna dela na posodo za čas ekspozi-cije; tako stavita npr. muzej v Winterthuru in Dunajska Albertina iz svojih zbirk umetnin nekatere eksponate na razpolago. Obenem pa so založili za razstavo tudi katalog slik, ki obsega 80 strani, na katerih je mogoče občudovati 8 barvnih odtisov in 40 črno-belih reprodukcij. To knjižno zbirko so financirale razne koroške in dunajske banke. V »Domu umetnikov«, kjer je bila otvoritev 21. julija, so nameščena samo slikarska dela tega obdobja, medtem ko se omejuje Mestna galerija, katere razstavo so odprli 24. t. m., na grafiko, plastične umetnine in stvaritve umetnostne obrti.

Težišče razstav leži pri umetnikih tkim. »Nötschovske šole«, ki obsega predvsem umetnike Koliga, Wiegeleja in Böckla; »Družinske slike« le-teh bodo obešene — za možno primerjavo oz. kot prikaz sličnosti — v eni dvorani. Umetnostne stvaritve »Nötschovske šole« je obravnaval Dozent dr. Miles, ki je ob tej priliki opozoril tudi na slikarja Iseppa, ki smo ga po krivdi pozabili, ko je bil vendar z Wiegelejem in Koligom v prijateljskih odnosih. Iseppa se prištevata danes k velikim »Secesionistom«.

Častno predsedujoje tej razstavi prosvetni minister Leopold Gratz, koroški deželni glavar Sima in predsednik obrtno-gospodarske zbornice dipl. inž. Werner Pfrimer.

ŠKOCIJAN — ZABLATNIŠKO JEZERO

(Smrtna nesreča pri kopanju)

Prvič v letošnji kopalni sezoni se je zgodila v škocijanski občini nesreča pri kopanju. Pred nekaj dnevi — po mnenju zdravnika dr. Graierja v torek ali sredo

preteklega tedna — se je utopila v Zablatniškem jezeru učiteljica Karin Raspotnik iz Spodnje Plaznice pri Železni Kapli. Že od ponedeljka dalje so jo iskali po radiu in po časopisih, v četrtek pa je neki letovišar v bližini jezera naletel na njeno vozilo. Takoj so jo začeli ponovno iskati in sicer so sodelovali žandarmerja, starši in nekaj zasebnikov. Slutili so najhujše in še s čolnom preiskali celotno jezero. V petek so našli na južni strani jezera truplo, ki je plavalo na vodi.

Raziskali so tudi avtomobil in v njem našli vse osebne stvari utopljenke, obleko, denar in drugo. Manjkala pa je zračna blazina, s katero je Raspotnikova po mnenju preiskovalnih organov, plavala po jezeru.

Sprva so celo domnevali, da imajo opravka s samomorom ali z nasilno smrtjo, vse to pa se je pozneje izkazalo kot neresnično, tako da je okrajni sodnik dr. Keber dovolil pokop trupla.

Karin Raspotnik je veljala kot dobra plavalka. Bila je znana in uspešna atletinja (15 naslovov mojstra) pri KLC. Poučevala je nazadnje v Dobrli vesi. Tako je zgubila Spodnja Koroška dobro učiteljico in uspešno športnico.

Žalujočim izrekamo naše iskreno sožalje.

NONČA VES

(† Rudolf Hallner)

Lani oktobra smo blagoslavljali nove zvonove. Poleg veselega razpoloženja se nam je kot prizvok vpletala misel, komu bodo kot prvemu zvonili. Prvi naš sosod Rudl ravno ni bil, a da ga bodo že čez dobrega pol leta spremljali na njegovi zadnji poti, tega ne bi nihče verjel.

V nedeljo zjutraj, 21. junija, je podlegel neizprosni bolezni in v torek popoldan smo položili njegove zemeljske ostanke k večnemu počitku. Rajni ni bil bogat in ne učen, a je bil kljub temu zelo spoštovan. Bil je na videz bolj trde zunanosti. Hranil pa je v sebi mnogo dobrih lastnosti. Zato pa smo ga vsi radi imeli.

Popravljajo krivico slovanskemu blagovestniku

(Nadaljevanje s 3. strani)

gorja. Šele po 1100 letih nam prihaja do zavesti pravilnost misijonske metode sv. solunskih blagovestnikov.

Za njim je pozdravil g. župana in goste najprej v nemščini pisatelj dr. Metod Turnšek, nato pa pozdravne besede rojakom nadaljeval v slovenščini. Naglasil je, da je na tem kraju veliki panonsko-slovenski nadškof sv. Metod prebival težko ječo ter s solzami in z vročimi vzdihli h Kristusu in Mariji polagal duhovni temelj Kristusovi Cerkvi v slovenskem narodu. Slovenci se iz vsega srca zahvaljujemo mestu Ellwangu, ki za Metodovo obsodbo in ječo ne nosi nobene krivde, vendar pa velikemu blagovestniku slovenskega naroda prvo postavlja tako mogočen, tako zgovoren spomenik, ki bo več kot zgodovinska priča, ki bo svetilnik za sporazumevanje med narodi, med vzhodno in zahodno Cerkvijo. Ob liku sv. Metoda na mrzlem kamnu se utegne začeti nova doba boljših, toplejših odnosov med nemškim in slovenskim svetom. Slovenci se g. županu in mestu Ellwangu pristrčno zahvaljujejo za ta javni spomenik svojemu velikemu blagovestniku in iz srca izrekajo na mnogaja leta. Vsebinsko svojega

Pogreb C. F. Peturniga

Kot smo že poročali v zadnji številki NT je pretekli torek umrl preko Koroške znani novinar Peturnig. V petek se je vršil pogreb v Trnji vesi (Annabichl) pri Celovcu. Pogrebne obrede je opravil dr. Colerus-Geldern, ob pogrebu pa so spregovorili intendant celovškega radia prof. Goritschnig, zastopniki sindikata in drugi, kot zadnji je slavil umrlega časnikarja in reporterja deželni glavar Šima, ki je predvsem poudaril političen angažma umrlega, ki se je izkazal vedno kot človek-novinar poln svežih idej, bodisi v celovškem občinskem svetu, bodisi v okviru sindikata za umetnike in proste poklice. Na zadnji poti so spremljali pokojnega poleg omenjenih med drugimi tudi župan Ausserwinkler, deželni poslanec Guttenbrunner, nekdanji deželni glavar Wedenig in mnogi drugi predstavniki avstrijskega in koroškega javnega življenja. NSKS je bil zastopan po svojem predsedniku dr. Reginaldu Vosporniku.

C. F. Peturnig je bil doma iz Ziljske doline, postal je učitelj, deloval pa od leta

1953 dalje pri Deželni tiskovni službi, od koder je vstopil v 'Aktualno službo' pri takratnem radijskem studiu Celovec; in prav v tej službi je pokazal in dokazal svoj izredni čut za pereče probleme, ki ovirajo prost razcvet človeškega hotenja.

Njegova odkrita kritičnost se je odlikovala predvsem v vsestranski objektivnosti, ki je oblikovala v Celovškem radiu njegove oddaje: »Vsakdanji problem pod lečo«, »Okretališče jugo-vzhod«, »Alpe-Adria«, »Razgovor preko meje«. V tej nazadnje omenjeni oddaji je pogosto obravnaval tudi vprašanja koroških Slovencev in sožitja med obema narodoma v deželi ter omogočil, da so v teh »Razgovorih« tudi zastopniki koroških Slovencev prišli do besede.

V njegovi pogumni iniciativi in objektivnosti je bila moč njegovega vpliva, ko se je lotil vsakega vprašanja brez presledkov, in prav zaradi tega ga bomo ohranili tudi mi, koroški Slovenci — kot kritičnega tovariša — v trajnem spominu.

Nova maša č. g. Dersule v št. Petru pri št. Jakobu

V življenju je moral vzeti marsikateri križ na rame. Posebno težak pa je bil zadnje tedne. Okolica, bližnja in daljna pa je na dan pogreba pokazala, kako visoko ceni človeka poštenjaka. Z gospodom župnikom mu želimo, naj mu sveti vseh luč, luč večne ljubezni. Zaostali ženi, sinu in hčerki naše iskreno sožalje.

ŠT. PRIMOŽ

(Uspešen koncert domačega zbora)

Preteklo nedeljo sta se moški in mešani zbor SPD »Danica« pod vodstvom Hazeja Kežarja v tej sezoni prvič predstavila domačinom in tujcem. Vsekakor lahko imenujemo ta uspešen koncert premiero, ker so se nam pevci in pevke pokazali v pod-

govora je pisatelj Turnšek ponovil tudi v nemščini.

Ponovno je povzel besedo prejšnji govornik, msgr. Zierlein, ter v nemščini molil priprošnje k sv. Metodu, naj bi pri Bogu posredoval za mir in ljubezen med narodi, zlasti za cerkveno zedinjenje.

Zadonela je himna na čast sv. Cirilu in Metodu, ki so jo z navdušenjem peli vsi Slovenci in Slovenke.

Sedem fotografov je hitelo, da je zajemalo razne skupine slovenskih narodnih noš ter z njimi slovenske in nemške goste.

Le počasi se je družba ločila od velike in tako pomenljive umetnine, ki bo v tako idiličnem mestu in na tako častnem prostoru vabila k sebi ne samo slovenske, marveč sploh slovanske duše.

Po skupnem kosilu na ellwangenskem gradu, kjer je mesto Ellwangen ta dan praznovalo svoje žegnanje z geslom: na obisku pri proštu-knezu (grad je nekoč posedoval prošt in knez ellwangenski), je mestni župan popoldne vse Slovence povabil še k slavnostnem sprejemu v grajski viteški dvorani. Vsi so prejeli spominke na gostoljubni Ellwangen. Godba bajuvarskih glasbenikov v narodnih nošah je Slovincem svirala ob slovesu. Rojaki in Nemčiji in oni iz domovine so si ginjeni stiskali roke z željo, da bi se še kdaj sestali ob kipu slovenskega nadškofa v lepem Ellwangu. Dr. M. T.

junski narodni noši, ki je dodala celemu poteku še posebno vzdušje in predvajali nov spored.

Z velikim veseljem smo v naši sredji pozdravili kapelškega župana in deželnega poslanca Jožefa Lubasa. S svojim obiskom je izpričal, da rad pride na slovenske prireditve in je s tem pravi vzor drugim županom, ki se nas skoraj boje obiskati.

Med častnimi gosti so bili: predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev prof. dr. Reginald Vospornik, predsednik Prosvetne zveze Hanzej Weiss, tajnik KKZ Nužej Tolmajer in zastopniki drugih slovenskih društev.

Težko je opisati vzdušje koncerta. Pevci in pevke s pevovodjo vred so spet dokazali, da jih brez skrbi lahko štejemo med najboljše slovenske koroške zборе. Na novo izbrani in naštudirani program je jako posrečen. Mešani zbor nas je presenetil s svojim mehkim in prijetnim izvajanjem, dočim želimo moškemu zboru nekoliko več korajže.

Ta uspešen koncert je prekosil vse prejšnjih let in je s tem pozitivna propaganda za vse bodoče nastope.

Pevcem in pevkam želimo še vnaprej toliko požrtvovalnosti in poguma, da s svojimi nastopi približajo domačinom, posebno pa še tujcem, izvornost naše pesmi in s tem tudi dokažejo svojo kulturno aktivnost. Le po tej poti naprej!

P. S. Že danes lahko rečemo, da bo nastop šentvidskega zbora v nedeljo v loškem Kulturnem domu velik doprinos v Večeru slovenske pesmi. Zato vabimo vse, da se sami prepričajo o kvaliteti. —v1—

PLIBERK

(Pravda o vsoti 100.000 šilingov končana)

Neka tvrdka »Kaufhof« družba z o. j. iz Vöcklabrucka je tožila družino Valentina in Angelo Blažej v Pliberku zaradi tega, ker vodi tudi ime »Kaufhof«. Kot odškodnino je zahteval zgoraj navedeni »Kaufhof« 100.000 šilingov. V tožbi se glasi, da označbo »Kaufhof« smejo uporabljati le večje tvrdke kot npr. »Eisenhof, Autohof« itd. Ker »Kaufhof« Blažej kupčuje z mešanim

NOVA MAŠA V ŽELEZNI KAPLI

V nedeljo, 26. julija, bo imel v Marijini cerkvi v Železni Kapli novo mašo preč. g. novomašnik Franc Imperl, salezijanec. Začetek nove maše bo ob pol desetih (9.30). Verniki so k tej novi maši lepo vabljeni Ker obhajamo 26. julija praznik sv. Ane, bodo celo dopoldne svete maše in spovedna priložnost. Po vsaki sveti maši bo gospod novomašnik delil novomašni blagoslov!

NOVA MAŠA V MEDGORJAH

V nedeljo, 2. avgusta, bo imel v Medgorjah novo mašo preč. gospod novomašnik Metod Lampe, salezijanec. Začetek bo ob 9. uri. Verniki od blizu in daleč ste na prvo nedeljo v avgustu vabljeni na novomašno slovesnost v Medgorje!

SVETA MAŠA NA PECI

V nedeljo, 26. julija, na sv. Ane dan, bo ob 11. uri dopoldne sv. maša pri Veškem stanu na Peci.

Ob deževnem vremenu ne bo sv. maše.

VABILO na

VEČER SLOVENSKE PESMI

ki bo v nedeljo, 26. julija 1970, ob 20. uri v Kulturnem domu v Ločah.

Sodelujejo: mešani in moški zbor SPD »Danica« iz št. Vida, »Fantje okoli baškega jezera« in folklorna skupina iz Sel.

Prisrčno vabljeni!

blagom se je tožilec bal, da bi odjemalci prišli do napačnega mišljenja, da se tu tiče neke podružne trgovine.

Obtoženi ugovarjajo, da je označba sama ob sebi zaščiten. Razen tega pa beseda ni sama uporabljena, marveč z priimkom »Kaufhof Blažej«. Višji deželnosodni svetnik dr. Jamnig je pri razpravi v Celovcu ugotovil, da se »Kaufhof« in »Blažej« v velikosti pisave ne razlikujeta. Tako da tudi nepazljivi odjemalci ne morejo zamenjati ti dve trdki. Sodnijske stroške nosi tožilec.

BUKOVJE — DOBRLA VES

(Nesreča ne počiva)

V četrtek preteklega tedna je 69 let stari kmet Pavel Ferk iz Podgrada ob Klopinskem jezeru v Bukovju hotel prekoračiti cesto, ki vodi skozi vas, pri tem pa ni pazil na promet. V tem trenutku je pripeljala po cesti s svojim osebnim avtomobilom Johana Kramholz-Onitsch, doma iz Dobrle vesi, in zadela vanj, tako da ga je vrglo na cestišče in je zadobil pri tem hude telesne poškodbe. Takoj je bil na mestu rešilni voz, ki ga je spravil v celovško Deželno bolnico. Želimo mu, da bi kmalu spet okreval.

ŠT. VID V PODJUNI

18. majnika je bila v Žitari vesi poroka Blaža Jernej, Pristovnikovega v Zgornjih Vinarah in Helene Mišic iz Mačap. Po ročno slavje se je nadaljevalo pri Mohoriču v Rikarji vesi. V nedeljo, 28. junija, je bila v št. Primožu poroka Alojza Ražuna, Dolinarjevega v Mlinčah in učiteljice Irmgard Picelj. Vesela svatba je bila v hotelu Fichtenhof v Sp. Podgradu. Novoporočencem želimo vse dobro na njih skupni življenjski poti. 30. majnika je bil v št. Danijelu pogreb 75 let starega Jurija Marolta, Prunčevega očeta v Pudabu. 10. junija je bil v št. Primožu pogreb 65-letnega Henrika Županca, Kavhovega očeta v Rikarji vesi. Še isti teden, 13. junija, je bil zopet v št. Primožu pogreb 8-letne Angelike Hobel, Rojakove v Pogrčah. Imela je veličasten pogreb. Poleg č. g. župnika se je od nje poslovil ob grobu tudi šolski ravnatelj g. Sadnikar. V slovo pa so ji zapeli poleg cerkvenih pevcev tudi šolarji. Na god našega farnega patrona pa je naš g. župnik v Škocijanu pokopal svojega farana Lovrenca Gormerika, Kriglnevega očeta v Grabalji vesi. Želel je biti pokopan v Škocijanu, kjer počivajo njegovi starši. 7. julija smo v št. Primožu položili k večnemu počitku Jožefa Hochmeierja, Kovača na Lancovi, ki nas je zapustil v starosti 75 let. Več let je bolehal in bil zadnje mesece v postelji. Pevci so se od vseh poslovili z žalostinkami, mi pa jim želimo večni mir, zaostalim sorodnikom pa izrekamo naše tople sožalje.

Avstrijski lesni sejem — Celovski sejem

Novice — priprave

19. avstrijski lesni sejem — med 6. in 16. avgustom v Celovcu — bo prinesel zopet nešteto novosti, ki so velikega pomena za eno glavnih gospodarskih panog Koroške — za lesno obrt in industrijo. Kot javljajo, je zagotovljena zopet mednarodna udeležba raznoličnih gospodarskih vrst, ki se bodo predstavile na evropskem sejmu lesne stroke.

Sejem bo imel trojno težišče: **Zagarstvo**, povezano z raznimi stroji in napravami za lesno predelavo in obdelavo, nadalje **milzarstvo** z odgovarjajočimi stroji, kakor tudi **skladišnike** in naprave za prevažanje lesa. **Zagarstvo** se bo — primerjaj z letom 1969 — predstavilo z novimi spoznanji v podjetju in bo nameščeno na drugem prostoru, kjer bo dosti terena za stranske naprave kot so to stroji za oluščenje, za obsekanje in za sekljanje, za sežiganje skorje, za sušenje in transportne proge.

Mizarstvo bo oblikovano v nasprotju z letom 1969 kot delavnica za pohištvo, pokazali bodo nove stroje v obratu in to predvsem v tem smislu, kako je mogoče vgraditi v že obstoječi obrat nova produkcijska sredstva in s tem povečati kapaciteto in produktivnost.

Bilo je mogoče povečati prostor za skladišnike in za druge transportne naprave, tako da moremo ta del razstavišča upravičeno imenovati »evropski sejem za skladiščne naprave«.

Zastopane pa bodo s svojimi novostmi tudi druge lesne stroke, začevši pri osnovni proizvodnji pa tja do industrijske izdelave sodobnih plošč.

Vzporedno z 19. avstrijskim lesnim sejmom se pa pripravljajo večje število mednarodnih zborovanj. Od 5. pa do 7. avgusta se bo vršila 8. delovna mednarodna seja se časnikarjev lesne stroke, in sicer pod geslom »Les v procelni gradnji«. 12. in 13. avgusta se bodo prvič zbrali na Mednarodnem simpoziju zastopniki ministrstva za

KOROŠK OGOSPODARSTVO:

Koroška obrtno-gospodarska zbornica ima zopet starega predsednika

Ob navzočnosti raznih političnih in gospodarskih osebnosti iz Koroške in Dunaja se je vršila 10. julija 1970 v Celovcu volitev novega predsedništva omenjene zbornice. Za poslovno dobo 1970—1975 je bil izbran za predsednika zbornice zopet dipl. inž. Werner Pfrimer, nadomestovala ga bosta kom. svt. dipl. trg. ddr. Wolfgang Wick in kom. svt. Heimo Strein.

Pfrimer je na tem občnem zboru poudaril, da sprememba zvezne vlade na delovne zbornice ne bo imela nikakršnega vpliva, ker imajo zbornice pravno neodvisen statut. Spričo dejstva, da najmanj 70 % avstrijskega brutto nacionalnega produkta pride iz obrtnega gospodarstva, mora zbornica neodvisno sodločati in nositi tudi odgovornosti. Nadalje je odklonil premočno vmešavanje politike v smislu tako imenovanega »dirigizma« npr. pri cenah. Poudarek v bodoči poslovni dobi bo na še boljše informaciji članov zbornice in na temeljitem šolanju naraščaja.

Izvoz v EFTA-države zvišan

V prvi tretjini letošnjega leta izvoz in uvoz 51 mrd. šilingov

Avstrijska zunanja trgovina je dosegla v prvi tretjini leta 1970 približno 51,63 mrd. S, kar je za okoli 24,5 % več kot v isti dobi leta 1961. Izguba pri trgovski bilanci se je dvignila na 5,25 mrd. S. Izvoz pa se je povečal za ca. 24,4 % in sicer na 23,19 mrd. S, uvoz pa je dosegel zvišano vsoto in sicer na 24,8 %, kar je 28,44 mrd. S. Nadpovprečno povišanje eksporta pa smo doživeli z državami EFTA in sicer 36,2 %, vzhodno Evropo 27,3 % in v ostale evropske države 36,6 %, medtem ko kažejo izvozni podatki v EGS/EWG-države 16,4 % in v Ameriko 20,2 %, podpovprečno zvišanje.

Glavni izvozni predmeti so bili zopet polproduktni in končni izdelki, nadalje stroji in prometna sredstva raznih vrst, kar vse da približno 65 % celotnega izvoza, imamo opravka torej s povišanjem (31,6 %). Manj progresivna je bila situacija pri prehranbenih izdelkih, surovinah, gorivih in kemičnih izdelkih.

poljedelstvo, Avstrijskih zveznih gozdov, Zveze koroških gozdnih obratov in predstavniki ECE/FAO (dve organizaciji Združenih narodov — za prehrano); v okviru diskusije okoli mize bodo obravnavali ti strokovnjaki vprašanja racionalizacije lesne pridelave v gorskem svetu. Priredili bodo tudi Jugoslovanski dan, Italijanski dan, dan Nemške zvezne republike (11. 8.) in z raznovrstnimi drugimi strokovnimi prireditvami izpopolnili spored tega mednarodnega sejma. Z razstavami iz poljedelske, gradbene in gospodarske panoge se bo Celovski sejem približal tudi širšemu občinstvu.

Poskabljenno bo tudi za zabavo in razvedrilo.

Ob otvoritvi — pomembni obiskovalci

Sejem bo odprl minister za poljedelstvo dipl. inž. dr. Weihs. Navzoči pa bodo tudi

Živina se lahko zastupi s kemikalijami

Domače živali se često zastupijo z industrijskimi močnimi in dodatnimi krmili. Včasih se dogaja, da so v takih krmilih razne strupene kemične snovi ali škodljive primese. Po vojni smo ugotavljali občasne živalske zastupitve z oljnatimi tropinami, s koruznimi klicami, s klajnim apnom ali z otrobi. Omeniti je treba, da v tovarnah močnih in dodatnih krmil uporabljajo za ekstrakcijo in predelavo surovin kemikalije, ki jih zlasti mladi obrati ne odstranijo vedno dovolj in ki so večkrat strupene za živali.

V velikih mlinih je nevarnost, da pridejo strupi, nastavljeni mišim in podganam, pri pometanju v shrambi med otrobe. Prav tako škodujejo živalim lahko razni praški in tekočine proti mrčesu. Znana sredstva za uničevanje uši, bolh in muh DDT, pantakan, pepein in druga niso za živali vselej brez škodljivega učinka. Često živali oboli zaradi nepravilne ali prevelike njihove uporabe.

S strupi za miši in podgane, pa naj bodo v njih arzenove, fosforove, talijeve (zelio pasta in zrnca) spojine, strihmin ali druge strupenine, se včasih zastupijo prašiči, kokoši, psi in mačke. Zato je pri nastavljanju zastupljenih vab za miši, podgane, dihurje ali tudi lisice treba paziti, da jih ne nastavljam na takih krajih, kjer se jim lahko približajo prašiči, perutnina in psi, da o otrocih ne govorimo.

Strupena škropila proti rastlinskim zajedavcem, zlasti arzenova, fosforova in svinčeva bnoza, so domačim živalim nevarna, kadar se razlivajo iz nepazljivosti po travnikih, pašnikih in pašnih sadovnjakih. Svinčev arzenat uporabljamo kot škropivo za zatiranje koloradskega hrošča. Ne smemo ga pripravljati na takih mestih, kjer se pase živina ali kosijo travo za krmo. S takimi škropili se lahko tudi zastupijo prašiči in perutnina, če pridejo na njive, travnike in sadovnjake, katerih še ni opral izdaten dež.

Strupeni arzenovi plini ter odplake in usedline iz tovarn prizadenejo ponekod občutno škodo okoliškim živinorejcem in čebelarjem. Iz nekaterih tovarn uhajata z dimom in sajami žveplov dioksid in arzen in se uležeta na bližnja zemljišča. V krmi okoliških travnikov grede živalim potrebne rudninske snovi v zgubo, in sicer fosfora in kalcija do 25 odstotkov, magnezija do 40 odstotkov. Arzen se odlaga v rastlinah, ki so potem strupene. Tako zastupljenje z arzenovimi snovmi so ugotovili npr. v okolici cinkarne v Celju v Sloveniji. V bližini tovarn aluminija opažajo zastupljenje živine s fluorom, ki uhaja iz tovarniških dimnikov ter se useda na bližnje travnike, pašnike, vrtove in njive. To bolezen imenujemo fluorozo.

Zastupljenja s svinčevom so precej pogosta pri živalih, med njimi tudi pri čebelah in celo rastlinah v bližnji ali včasih tudi daljni okolici svinčevih rudnikov. Deževje in poplave odnašajo s svinčevom ali svinčevim oksidom prepojena tla kot blato in pesek na pašnike in travnike. Bolezenski znaki pri zastupitvi s svinčevom so pri goveji živini zlasti slinjenje, prebavna vnetja ter značilne živčne motnje kakor nemir, pobesnelost, pozneje pa ohromelost in smrt po nekaj dneh, izjemoma po dveh tednih. Ravno tako v bližini svinčnih rudnikov ne uspeva čebelarstvo.

minister za trgovino dr. Starbacher in minister za promet Frühbauer, zahodnonemški minister za prehrano Ertl; močna jugoslovanska delegacija pa se bo udeležila Jugoslovanskega dne, vodil jo bo slovenski minister Razdevšek, Italijanski dan pa bo podčrtan z navzočnostjo predsednika Zveze lesnih trgovcev Marchese Prote in generalnega tajnika italijanskega gozdarstva prof. dr. Pizzigallo.

Posebna razstava v WIFI-paviljonu

Obrtno-gospodarska zbornica bo na Celovškem sejmu pripravila posebno razstavo pod geslom »Južna Koroška — gospodarstvo in kultura«, kjer se bo posvetila predstavi človeka, naselbin, gospodarstvu, kulturi in umetnosti na tem področju. Prvič v razstavah te zbornice bo občinstvu s tem predloženo določeno gospodarsko območje Koroške, ki se razteza od Podkloštra pa tja do Labota in sicer so razčlenili območje takole: spodnja Ziljska dolina, Rož, Podjuna in spodnja Labotska dolina s Pliberkom.

Živalska zastupljenja opažamo nadalje tu in tam pri posipanju umetnih gnojil kakor so soliter, karnit, apneni dušik, po vrtovih, sadovnjakih in travnikih. Goveda in še zlasti krave so požrešne na vreče, v katerih so bila umetna gnojila ali strupene snovi za pripravo škropil proti rastlinskemu škodljivcem. Dogaja se tudi, da zaradi nepazljivosti pomotoma zamenjajo takšna sredstva z dodatnimi krmili, zlasti s klajnim apnom.

Tudi razkužila in nekatera zdravila v prevelikih obrokih škodujejo živalskemu zdravju. Živosrebrna in fenolna sredstva, lužine, kisline in formalin so v večji koncentraciji ali po daljšem delovanju lahko nevarni.

Kuhinjska ali živinska sol je za goveda, konje, ovce in koze celo v pet ali desetkratno povečanih obrokih splošno še neškodljiva, škoduje pa večkrat prašičem in perutnini. Za goveda in konje znaša normirani dnevni obrok kuhinjske soli od 10 do 50 g, za drobnico in prašiče 2 do 10 g, za kokoši pa od 0,25 do 1 g. Če zaužije kokoš 20 g kuhinjske soli, že lahko pogine. Pri uporabi slanosti pomij je treba misliti na to možnost.

Dr. S. Z.

V TRSTU:

Avstrijska trgovska mornarica

V prisotnosti državnega podsekretarja v italijanskem ministrstvu za zunanjo trgovino, Belcija, kot zastopnika italijanske vlade, je bila v Trstu pred dnevi svečano dvignjena zastava avstrijske trgovske mornarice na dveh tovarnih ladjah, zasidranih v tržaški luki. Ti dve tovarni ladji se imenujeta »Helena« in »Christina«. Tako se je po več kot 50 letih v Trstu spet pojavila zastava avstrijske trgovske mornarice. Ime-

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK:

RESNICA O RAKU

Poznati moramo njegova začetna znamenja in že takoj ob prvem znamenju stopiti do zdravnika ter se pogumno z njim vred pognati v boj za svoje zdravje. Nikar ne izgubljam časa z upanjem, da bodo težave minile morda same od sebe ali pa z uporabo kakšnega ljudskega zdravila. Res je, da mnogo ljudi pozna različna zdravilna zelišča, vendar takih, ki bi pozdravila raka, za sedaj ne pozna še nihče. Moramo se zavdati in računati z dejstvom, da poprečno vsak peti bivaalec zbolji za rakom, česar za sedaj še ne moremo preprečiti. Lahko pa preprečimo, da bi umrl za rakom vsak sedmi, če pridemo pravi čas na zdravljenje.

Kaj je rak?

Kakor pri vsaki bolezni so raziskovalci tudi pri raku skušali najti povzročitelja, vendar kaže, da za sedaj še brez uspeha. To dejstvo in pa iz leta v leto večje število rakavih bolnikov spodbuja številne raziskovalce po svetu, da neutrudno skušajo najti odgovor na številna vprašanja v zvezi z nastankom, razvojem in zdravljenjem raka. Iz dneva v dan se kopičijo nova spoznanja in nedvomno bomo nekega dne dokončno zvedeli, kaj je bistvo te bolezni. Danes vemo, da je rak nezadržna, nenormalna raz-

novanina dvema ladjama se bo v kratkem pridružila še tretja tovorna ladja »Victoria«. Vse tri ladje, ki so medtem že vpisane v avstrijski ladijski register, bodo vzdrževale plovbo na linijah do Grčije, Sirije in Libanona, ob danih okoliščinah pa še do severnoafriških sredozemskih pristanišč.

V tržaških brodarskih in trgovskih krogih so ustanovitev nove avstrijske trgovske mornarice sprejeli z dokajšnjo simpatijo. Prisotnost avstrijske trgovske mornarice v italijanskih lukah Jadranskega morja si namreč ti krogi razlagajo kot zanesljiv znak, da se bo avstrijsko gospodarstvo, ki je doslej pretežno uvažalo oziroma izvažalo skozi Reko in skozi Hamburg, odslej usmerilo bolj na promet skozi svojo tradicionalno luko v Trstu.

Kolikor je omenjena preusmeritev avstrijske čezmorske zunanje trgovine na Trst razveseljiva za Italijo, pa to ni tako razveseljivo za Jugoslavijo, saj si bo morala reška luka odslej še tembolj intenzivno prizadevati, da ne izgubi preveč avstrijskega prometa, ki je bil doslej usmerjen skozi Reko in Bakar.

Graditev panamskega naftovoda

V teh dneh se bo začela gradnja enega izredno pomembnih naftovodov, namreč naftovoda od skupine otokov Chepillo pred pacifiško obalo Panama do zaliva San Blas ob njeni Atlantski obali. Stroški graditve tega čezpanamskega naftovoda, ki bo imel premer 30 col, so preračunani na 80 milijonov dolarjev, dograjen bi bil v dveh letih.

Pri gradnji tega naftovoda bodo udeležene naslednje velike firme: angleška International Management Group, zatem zahodnonemška družba Thyssen Sahlunion Export ter italijanska firma Compagnia Italiana Transoceanica. Največ materiala bosta

KUPUJTE V TVRDKAH KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU

prispevali Zvezna republika Nemčija in Velika Britanija.

Vlada republike Panama si obeta od tega naftovoda visoke dodatne dohodke, ki bodo precej presejali njene dohodke, ki jih prejema od severnoameriške družbe Panamskega prekopa. Poleg tega postaja ladijska plovba skozi Panamski prekop čedalje večje ozko grlo, saj ne morejo skozenj pluti večji tankerji, poleg tega pa je plovba zamudna in tudi draga. Prav tako pa je treba upoštevati, da bodo že čez dve do tri leta začele prihajati proti panamskemu prekopu čedalje večje pošiljke surove nafte iz novih bogatih nahajališč na Aljaski, kakor tudi iz Kolumbije in Ekvadorja. Že iz navedenih podatkov je treba sklepati, da bo donosnost novega panamskega naftovoda zagotovljena.

rast organizmu lastnih celic v različnih tkivih ali organih človeškega telesa. Vsi organi in vsa tkiva človeškega telesa, ki so sestavljena iz celic, se med življenjem obnavljajo, se pravi, da se njihove celice delijo in rastejo. To obnavljanje in rast v organizmu je pod nadzorstvom določenih mehanizmov. Iz še nepojasnjenih vzrokov pa na tem ali onem delu telesa skupek celic uide temu nadzoru in se prične divje, nebrzdano deliti in rasti. Zaradi čezmerne rasti celic nastane izrastek — bula ali tumor. Taka bula lahko tudi ni nevarna, če preneha rasti sama od sebe ali pa raste počasi in je omejena samo na tisti del telesa, kjer je zrasla. Druga vrsta so pa zločesti tumorji, ki z divjo rastjo uničujejo okolno tkivo in organe, s svojimi strupi pa vplivajo na vse telo in ga počasi uničujejo. Takšen tumor se lahko pojavi in vsakem delu telesa, le da se na nekaterih delih pojavi pogosteje kakor na drugih. Ne samo, da rakave celice uničujejo okolišna tkiva na mestu, kjer je bula zrasla, temveč lahko s svojimi zasevki uničujejo tudi tkiva in organe daleč od začetnega tumorja. Od prvotnega tumorja se včasih namreč skupek celic odtrga in po krvi ali megi odplava v druge dele telesa, kjer se usede in prične rasti in uničevati okolico.

„Grand prix“ ne na Nürburgringu

Grožljiva serija smrtnih nesreč na evropskih dirkališčih v minulih tednih je naposled sprožila ostre reakcije dirkačev samih: »Velike nagrade Nemčije« na slovitom Nürburgringu, osme dirke za svetovno prvenstvo dirkačev z avtomobili formule I, ne bo! Prireditelji — splošni avtomobilski klub ZRN (AVD) — so v Frankfurtu sporočili, da nimajo možnosti, da bi do velike dirke 2. avgusta letos lahko izpolnili, kar zahtevajo dirkači za »velike nagrade«, se pravi, da v tako kratkem času ne morejo poskrbeti za dodatne varnostne ukrepe. Dirkači so odločno zagrozili, da bodo bojkotirali tekmovanje, če prireditelji ne bodo izpolnili njihovih zahtev. Organizatorji so še enkrat temeljito pregledali progno in nato kratko in malo odpovedali dirko.

Avtomobilisti-dirkači so svoje zahteve strnili v 18 točk. Zvečine gre za namestitve zaščitnih ograj iz jekla na najnevarnejših mestih nürburgrinske proge.

Naš avstrijski dirkač, Jochen Rindt, ki po teh zmagah na »velikih dirkah« vodi v skupni oceni za svetovno prvenstvo, je pred nedavnim kritiziral Nürburgring takole: »Nekaj odsekov proge je, kjer so ob robovih še drevesa; proga ni zaščitena z varnostnimi ogradami.«

Povod za to, da so dirkači, ki jim je lani uspelo preprečiti že »Veliko nagrado Belgije« v Spa-Francorchampsu, končno le nastopili odločno, so prav gotovo številne smrtne žrtve, ki so jih v zadnjem tednu zahtevale avtomobilske in motociklistične dirke. Na prvem mestu omenjajo predvsem strahotno nesrečo na »Veliki nagradi Nizozemske« v Zandvoortu, kjer je 21. junija letos angleški dirkač Piers Courage v avtomobilu, ki je eksplodiral, zgorel.

Rindt je opozoril nemške organizatorje, da bi on in njegovi kolegi na posameznih odsekih dosegli hitrosti med 250 in 280 kilometrov na uro. »Tudi če bi namestitvi varnostne ograje, to ne bi povsem ustrezalo našim predstavam.«

Ogleda proge in pogovorov na Nürburgringu sta se med dirkači za formulo I udeležila njihov zastopnik Jochen Rindt in bivši svetovni prvak Graham Hill.

Tako torej 2. avgusta na Nürburgringu ne bo dirk avtomobilov formule I.

Nekateri časopisi so po tem odločnem

nastopu dirkačev zapisali, da so možnosti, da bi bila »Velika nagrada ZRN« na drugem velikem dirkališču v ZRN — na avtodromu v Hockenheimu. Po zadnjih vesteh bo »Velika nagrada ZRN« res 2. avgusta v Hockenheimu.

Na 6. dirki za svetovno prvenstvo formule I za veliko nagrado Francije je v Reimsu že tretjič zapored zmagal Rindt na vozilu Lotus 72.

Drugi je bil Beltoise na vozilu Matra, tretji pa Brabham na vozilu Brabham ford. Po šestih dirkah vodi Rindt s 29 točkami

Četrta slika „veselga“ Jochena Rindta, ker je že četrtič zmagal v formuli I svetovnega prvenstva. Rindt ima zdaj po tej zmagi že 36 točk, pred Brabhamom (Avstralija) 25, in Stewartom (Vel. Britanija) 19 točk.

WSG Radenthein — v nacionalni ligi

Pri seji zveznega predsedništva Avstrijske nogometne zveze je bilo skoraj enoglasno — edino Štajerska je glasovala proti — sklenjeno, da bo Radenthein sprejet v Nacionalno ligo, hkrati sta bila iz Regionalnih lig sprejeta tudi Simmering (Regionalna liga — vzhod) in SW Bregenz (Regionalna liga — zapad) in dobila dovoljenje, da moreta igrati v sezoni 1970/71 v zvezni skupini.

WSG Radenthein je pridobil tudi novega trenerja in sicer Walterja Pfeiferja, ki je nekaj časa deloval na Švedskem, nazadnje v jeseni pa je uril moštvo v Železnem (Eisenstadt), pomagala mu bosta Alfred Grill in Walter Käfer. Že za gotovo si je moštvo zagotovilo jugoslovana Pavla Kissa, ki bo igral kot levi napadalec. Seveda se pa

pred Stewartom 19, prav toliko točk ima tudi Brabham.

Sedaj je na programu še ostalih sedem svetovnih prvenstev formule I.

Rindt diskvalificiran in — zmagal

V Branda Hatch na Angleškem je praznoval Rindt svojo četrto zmago v tej sezoni (formula I) in s tem daleč prednjači v svetovnem prvenstvu, do zmage pa mu je pripomogel Jack Brabham, ki mu je nekaj sto metrov pred ciljem zmanjkalo goriva. Najprej je bila Rindtova zmaga razvrstena — dirkalno vozilo je bilo baje nepredpisno opremljeno — ko so ugotovili, da je vse v redu, je bila njegova zmaga potrjena.

IZ FILMSKEGA SVETA:

Snemanje v Celovcu

Največji del filma »Naši guljači gredo v zrak« (»Unsere Pauker gehen in die Luft«), snemajo v celovski gimnaziji. V sobi, kjer opravlja svoje posle ravnatelj gimnazije dr. Einspieler, trenutno »deluje« filmski igralec Georg Thomalia. Večje število fantov in deklic iz celovca ima veselje ob tem snemanju, ker smejo kot statisti sodelovati in se bodo morda v kratkem lahko občudovali kot filmske zvezdice na platnu. Še štirinajst dni bodo brnele v Celovcu kamere za ta film, kjer sodelujejo še med dr. Wencke Myhre in Peter Weck pod režijo Haraldja Vocka.

»MATI« OD »PIPI LANGSTRUMPF« PENZIONISTKA

Astrid Lindgren, ki je spisala besedilo za serijske filme, ki so jih predvajali tudi pri nas, v katerih je bila glavna junakinja »Pippi Langstrumpf«, bo zapustila svojo

BODITE ČLANI IN PODPIRAJTE SLOVENSKI FILMSKI KLUB

službo v stockholmski založbi Raben & Sjögrens. Pisateljica je pridelala lansko leto okoli 4,5 milijonov šilingov kot honorar. Poudarjala pa je vedno, da bi bila mogla zaslužiti še mnogo več, če bi dala svojo »Pippi« raznim tvrdkam za reklamne namene na razpolago.

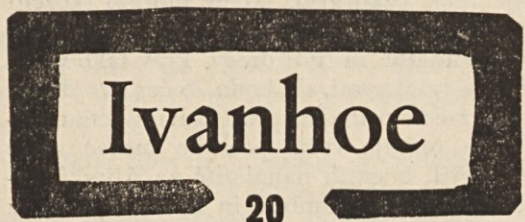
UMOR FRANCA FERDINANDA

Iz Sarajeva javljajo, da bo Veljko Bulajić, ki je znan po svojem filmu »Bitka na Neretvi«, pred nekaj meseci je bila krstna predstava te stvaritve na Dunaju, snemal peti film o umoru Franca Ferdinanda. V produkciji bo sodeloval tudi znani italijanski »mecen« Carlo Ponti.

PREMIERA V OKTOBRU

Film o svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiki, ki so ga posneli pod vodstvom režiserja olimpijskega filma Alberta Isaaca, boderi brzokone v oktobru hkrati prikazali v Latinski Ameriki in Evropi. Snemalci so skupno posneli 170.000 metrov filma o prvenstvu 1970.

Walter Scott — Vladimir Levstik:

Se li bojite njegove moči?« je dejal princ zvitih zaupnik. »Res da je silen in hraber vitez; a zdaj ne živimo več v časih kralja Arturja, ko se je postavil en sam bojevnik zoper vso armado. Ako se Rihard v resnici vme, se vme sam, brez pristašev in brez prijateljev. Kostni njegove junaške vojske se belijo v pesku palestinskih puščav. Tistih nekaj tovarišev, ki so približili domov, se je vrnilo obubožanih in strtih kakor Wilfred Ivanhoeski. — In kaj porečemo o Rihardovi pravici po rodu? je povzel, odgovarjaje nekaterim, ki so izrazili take pomisleke. »Ali je pravica, ki priteče Rihardu po prvorojenstvu, neoporečnejša od pravice vojvode Roberta Normanskega, najstarejšega Osvajalčevega sina? In vendar je dal glas naroda zaporedoma prednost Viljemu Rdečemu in Henriku, njegovemu drugemu in tretjemu bratu. Robert je imel vse zasluge, ki bi mogle govoriti za Riharda; bil je drzen vitez, dober vojskovodja, velikodušen do svojih prijateljev in do Cerkve, mimo tega pa še križar in osvajalec Svetega groba; in vendar je umrl slep in beden jetnik v Cardiffskem gradu, ker se je upiral volji naroda, ki ni hotel živeti pod njegovo vlado. Pravico imamo,« je dejal, »da si izberemo tistega princa kraljevske krvi, ki se nam zdi najposobnejši za vršitelja vladarske oblasti — to je,« se je popravi, »tistega, čigar izvolitev obeta plemstvu največ koristi. Kar se tiče osebnih lastnosti,« je dejal, »je možno, da princ John ostaja za svojim bratom Rihardom; a če pomislimo, da se vrača le-ta z mečem osvete

v roki, medtem ko nam prvi obeta nagrade, pravice, bogastva in časti, je pač očitno, katerega kralja mora plemstvo podpirati, ako hoče poslušati glas modrosti.«

Ti in še drugi razlogi, prikladajoči se osebnim razmeram in položaju vsakega posameznika, so učinkovali na plemenite pristaše princa Johna tako, kakor je Waldemar nameraval. Večina jih je obljubila, da pridejo na predlagani sestanek v Yorku, kjer se dogovore o vsem potrebnem, da okličejo princa Johna za kralja.

Ko se je Fitzurse, ves truden in izmučen po tolikih naporih, a zadovoljen z doseženim uspehom, pozno ponoči vračal na Ashbyjski grad, je srečal de Bracyja, ki je zamenil praznično obleko s kratkim zelenim jopičem, hlačami enake barve in usnjato kučmo ali čelado; ob boku mu je visel kratak meč, preko ramena lovski rog; v roki je držal lok in za pasom je imel svezjen puščic. Da je srečal Fitzurse to prikazen v kakem vnanjem prostoru, bi šel brezbrizno mimo nje, meneč da je strelec iz svobodnjaške straže; ker pa je naletel nanjo v notranji veži, je pogledal pazljivo in spoznal normanskega viteza v obleki angleškega svobodnjaka.

»Kaj pomeni ta maškarada, de Bracy?« je vprašal Fitzurse nekam srdito; »ali je zdaj čas za čudne glume in božično šemljenje, ko se odloča usoda princa Johna, našega gospodarja? Mar bi storil kakor jaz in bi stopil med te strahopetne zajce, ki trepečejo že pred samim imenom kralja Riharda, kakor baje trepeče rod Saracenov!«

»Hodil sem po svojih lastnih opravkih,« je mirno odvrnil de Bracy, »kakor ste vi, Fitzurse, hodili po svojih.«

»Jaz — po svojih!« je vzkljnil Waldemar. »Delal sem za princa Johna, najinega skupnega zaščitnika.«

»Kakor da te je vodil pri tem kak drug razlog, Waldemar,« je rekel de Bracy, »in ne zgolj skrb za svojo lastno korist. Daj, Fitzurse, saj poznaš drug drugega: ti iščeš

časti, jaz užitkov — kakor pristoji najini različni starosti. O princu Johnu sva oba enih misli; prešibek je, da bi bil odločen vladar, preveč samosilen, da bi bil prijeten vladar, preveč nesramen in domišljjav, da bi bil priljubljen vladar, in preveč omahljiv in boječ, da bi bil vobče dolgo vladar. Toda prav on je vladar, pri katerem se nadejata Fitzurse in de Bracy povišanja in uspeha; zato ga podpiram ti s svojo politiko, jaz pa s kopji svojih četnikov.«

»Res nadebuden zaveznik,« je dejal Fitzurse nestržno; »v uri najhujše stiske se vedeš kakor norec. — Le kaj zaboga nameravaš s tem bedastim šemljenjem v tako težkem trenutku?«

»Ženo si mislim vzeti,« je hladno odvrnil de Bracy; »ženo, po načinu Benjaminovih sinov.«

»Benjaminovih sinov!« je ponovil Fitzurse. »Ne razumem te.«

»Ali nisi bil snoči zraven,« je rekel de Bracy, »ko nam je prior Aymer povedal zgodbo v odgovor na minstrelovo romanco? — Pripovedoval je, kako je nastal v Palestini pred davnimi časi smrten razdor med rodом Benjaminovim in ostalimi Izraelci in kako so posekali maione vse vitezstvo tega plemena, potlej so se pa zakleli na našo ljubo Gospo, da tisti, ki so ostali živi, ne dobe žene iz nobenega drugega rodu; kako so se nato skesali obljube in poslali k njegovim svetosti papežu vprašat za svet, kako bi se odvezali; in končno, kako je mladež Benjaminovega rodu na sijajnem turnirju ugrabila vse navzoče dame in tako dobila družice, ne da bi bilo potrebno soglasje neveste ali njihovih sorodnikov.«

»To zgodbo sem že slišal,« je rekel Fitzurse, »dasi je nekdo — ali prior ali pa ti — nekam čudno prikrojil čas in okolnosti.«

»Pravim ti,« je povzel de Bracy, »da si mislim dobiti ženo po načinu Benjaminovega rodu; to je, da hočem v tej opravi nastiti čredo saških volov, ki so nočjo zapustili grad, in jim ugrabiti ljubko Roweno.«

»Ali blazniž, de Bracy?« je rekel Fitzurse. »Pomisli, da sta Cedric in Athelstan imovita in mogočna in da ju časte rojaki tembolj, ker sta bogastvo in ugled le redko delež saškega rodu.«

»Nikoli ne bi smela biti,« je odvrnil de Bracy; »potem bi bila osvovitev popolna.«

»Zdaj vsaj ni čas za to,« je dejal Fitzurse; »v bližajoči se stiski nam bo naklonjenost ljudstva nujno potrebna in princ John je primoran kaznovati vsakogar, kdor žali njegove ljubljence.«

»Le naj poizkusi, če se upa,« je rekel de Bracy; »kmalu bo spoznal razliko med bistrim krdelom suličarjev, kakršni so moji, in med strahopetno tolpo saških kmetarsov. A saj se ne mislim takoj izdati. Mar nisem v tej obleki podoben najsmelejšemu lovcu, ki je kdaj zatrobil v rog? Očitek nasilja naj zadene hajduke v yorkshirskih šumah. Zanesljivi ogleduhi mi poročajo o Sarsovem gibanju. Nocoj spi družba v samostanu svetega Wittola ali Witholda ali kakot že imenujejo svojega telebanastega saškega svetnika v Burtonu na Trentu. Z jutrišnjim pohodom pridejo v naš doseg in tedaj jih zaskočimo kakor sokoli. Takoj nato se pojavim v svoji pravi podobi ter zaigram galantnega viteza, ki otme nesrečno in potrto krasotico iz rok njenih krutih ugrabiteljev; spravim jo na Front de Boeufov grad ali v Normandijo, ako bo potrebno, in je ne po kažem njenim sorodnikom, dokler ne postane nevesta in gospa Mauricea de Bracyja.«

»Čudovito umen načrt,« je dejal Fitzurse; »zdi se mi, da ni nastal samo v tvoji lastni glavi. Daj, Bracy, povej po pravici, kdo ti ga je pomagal zasnovati? In kdo ti bo pajdašil pri izvršitvi? Zakaj tvoja lastna četa je v Yorku, ako pomnim prav.«

»Bogme,« je rekel de Bracy, »ako že moram vedeti — templjar Brian de Bois-Guilbert je izdelal načrt, katerega mi je vdahnila prigoda Benjaminovih sinov. Pomagal mi bo tudi pri napadu; on in njegovi

ANGELO CERKVENIK:

Mladenov šarec Miša

(Po srbski ljudski pripovedki)

Trsniški vaščani so pravili, da sta gospodar Mladen in njegov Miša ena duša. Miša je bil Mladenov šarec. Mladen je že petnajst let z njim oral, njive branal, dan za dnevom vozaril, se je že petnajst let, večer za večerom, z njim pomenkoval, mu marsikaj potožil, se z njim veselil in smejal. Miša ga je modro poslušal, migal z uhlji in mu prikimal, kakor da je razumel sleherno njegovo besedo. Mladen je bil prepričan, da ga je res razumel.

V pozni jeseni je nepričakovano zgrabila Miša za vrat neusmiljena bolezen. Težko je hodil, mučile so ga bolečine. Po trebuhu, hrbtu in nogah so se mu odpirale gnojne rane. Mladen je obupaval. Sosedje so pritiskali nanj, naj da konja ubiti.

»Miša ubiti? Ali ste ob pamet?« se je branil.

»Vso živino nam bo okužili! Proč z njim!« so terjali čedalje odločneje.

»Če ga ne ubiješ ti, ga bomo pokončili mi!« mu je zagrozil vaški starešina.

Mladen se je moral s krvavečim srcem, hočeš nočeš, ukloniti. Naložil je na voz kup desak, tramov, lestev, nekaj vreč ovsu in več bal sena. Vpregel je najmočnejša vola, poklical Miša in mu zavezal oči.

»Miša, poslovi se moraš od Trsnika, drugače te bodo ubili,« mu je rekel Mladen, prijel za povodec, ga pobožal po ključavnici, posejani s številnimi drobnimi ranami, in se boril s solzami, ki so mu silile v oči. Tudi Mladenovi otroci in žena so jokali, ko sta vola potegnili močno natovorjen voz. Miša se je, s povešeno glavo, komaj premikal. Ob vsakem koraku ga je kot sto in sto šivank zbudilo v sklepe in mišičevje. Mladen ga je šele o mraku pripeljal daleč daleč v gozd in se ustavil na prostoru, poraslem z mehkim mahom. V bližini je žuborel pohleven potoček. Okrog in okrog so rasle stoletne smreke. Tu je postavil Mladen šarcu prostorno lesenjačo, mu zbil preproste jaslji in nasul vanje ovsu. Ob stranski steni mu je zložil bale sena, ki so segale od tal do stropa.

»Tukaj ti bo dobro, Miša!« ga je skušal potolažiti, ko je prihodnji dan pod noč skončal delo. »Obiskoval te bom, Miša; ne bom pozabil nate,« mu je obljubil. »Srce

mi kljuva bolečine, Miša, pa nič ne pomaga, morava se poslovi. Tukaj moraš ostati, dokler ne pridem pote...«

Miša je ubogal. Gledal je za Mladenom in presunljivo otožno hrnil šele tedaj, ko ga je izgubil izpred oči. Prihodnji dan je stopil k potočku in pomočil gobec v vodo. Bila je topla in nekam slana. Napil se je, dela mu je dobro. Nato se je sprehodil ob potočku proti toku in prispel do velike mlakuže. Stopil je vanjo. Objela ga je nadvse ugodna toplota. Najrajši bi se bil ulegel in zaspal.

Poslej se je dan za dnem kopal v topli mlakuži. Bolečine, ki so ga še nedavno tako mučile, so bolj in bolj pojenjevale, rane so se mu celile. Nekega dne je potopil v veliki mlakuži poslednjo sled bolečine, poslednjo rano.

Mladen pa ni izpolnil obljube, da ga bo večkrat obiskal. Miša ni vedel, da je tudi Mladena napadla strupena udnica in ga privezala k postelji. Mladena ni bilo, pač pa so prihajali Mišu v goste gozdni prijatelji: jeleni, srne, zajčki. Vsak je šavnjal po šopu sena in ga odnesel. Miša ni bil sebičen, privoščil jim je skromen grizljaj z bogato obloženo mizo. Sena je bilo res dosti, lačnih prijateljev pa še več ter je seno kaj kmalu malone skopnelo. Na srečo je bilo tisto zimno toplo vreme in prav malo snega. Miša je tu in tam s kopitom razmetal sneg in vsepovsod naletel na slastno travo.

Hrepenenje po Mlademu mu je čedalje

Kako so stehali slona?

(Kitajska pripovedka)

Pred mnogimi leti je živel mogočen mandarin Tao-Can. Velikanska armada ga je ubogala na en sam mig njegove roke.

Nekoč podarijo Tao-Canu velikega slona. Ta žival je bila tiste čase prava redkost. Vsak, ki ga je videl, se je čudil. Sam Tao-Can je bil začuden nad velikostjo slona. Prišlo mu je na misel, koliko neki tehta slon. Zbral je vse svoje modrijane in jim dejal:

bolj grenilo srce. Zakaj ga ni? se je vpraševal. Zakaj mi je bil tedaj zavezal oči? Kako naj zdaj najdem pot domov? Najti jo moram! je sklenil. Vrniti se moram v Trsnik! Hodil je na vse strani, vsak dan po drugi poti, zvečer se je vračal v lesenjačo ves ubog in potrt, a telesno železno krepak.

Naposled pa je le našel pravo pot. Z griča je zagledal domačijo, ki je čepela pod ponižnim, ljubkim hribečkom, ob mogočni lipi.

»Mladen, Mladen!« je zavriskalo njegovo srce.

Zdirjal je, zletel. Izpod kopit, ki so bila ob trdi kamen, so švigale iskre, griva mu je plapolala razposajeno kakor perutnice pravljničnega konja. Priplaval je pred hišni prag, radostno zahrzal in udaril s kopitom ob vrata. Na prag je stopil Mladen, skušan, upadel. Bila ga je sama kost in koža.

»Miša, moj Miša!« je vzkliknil in ga objel okrog vratu. Solze so ga dušile. Iz hiše je prihrumela vsa družina in iz vsega srca pozdravila korenjaškega Miša, ki mu je razganjala srce neznanska radost.

Prihodnji dan je Mladen zajahal šarca. Ta ga je nesel naravnost — v veliko mlakužo, skočil je z jezdecem vred v vodo.

Tu sem se kopal, v to vodo sem potopil svojo bolezen! mu je hotel povedati. Mladen, ki ni mogel pravočasno skočiti iz sedla in se je moral okopati, ga je razumel.

»Topla voda! Toplice!« se je razveselil.

Poslej sta se Mladen in Miša, dan za dnevom, kopala v zdravilni vodi. Mlademu se je zdravje vračalo in počasi popolnoma vrnilo. Potem sta oba še leta in leta junaško kljubovala boleznem in smrti.

Ljudstvo pa je vzdelo veliki mlakuži ime: »Konjska banja« (= »Konjske toplice«).

»V zadregi sem. Za svet bi vas rad vprašal: kako naj steham slona?«

Modrijani so se spogledali in začeli premišljevat. Mislili so ves dan do večera, utrudili so se in zaprosili Tao-Canu za odlog. Odsli so domov in mislili vso noč. Zjutraj so prišli na dvor.

»No, ste se domislili?« je vprašal Tao-Can.

Sonce, po katerem je vitez največ uravnaval svojo smer, je zdaj zatonilo za Derbysharske griče na njegovi levici in vsak pozik, nadaljevati pot, je pomenil nevarnost, da zabloudi še globlje v puščavo. Zaman se je trudil obrniti najbolj izhojeno stezo, da bi prišel po nji do pastirske kolibe ali do bivališča kakega gozdarja; ko se ni mogel odločiti, je sklenil zaupati razboritosti svojega konja, zakaj izkušnja ga je že večkrat seznanila s čudovitim darom, ki ga kažejo te živali, kadar je treba rešiti sebe in jezdecu iz zadrege.

Vrli konj, ves upehan od dolge poti današnjega dne in od teže viteza v jekleni verižnici, je po zrahlanem nategu vajeti takoj spoznal, da sme poslušati svojo lastno voljo; še tisti mah se je zazdelo, kakor bi ga prešinila nova moč in nov pogum. Medtem ko je bilo prej zamolklo ječanje malone vse, kar mu je izvabila ostroga, je zdaj živahno dvignil uhlje, kakor bi bil ponosen na izkazano mu zaupanje, in jel iz lastnega nagiba hitreje predstavljati noge. Steza, po kateri je krenila žival, se je sicer odvrčala od poti, ki jo je ubiral vitez podnevi; a ker se je zdelo, da konj zaupa samemu sebi, se je tudi vitez zanesel nanj.

Uspelj je nagradil njegovo zaupanje. Steza se je kmalu zazdela širja in bolj izhojena in cingljanje majhnega zvonca je povedalo vitezcu, da je dospel v bližino kapelice ali samotarja.

GUSTAV STRNIŠA:

Mesečna noč

Lunica sije, srpek naš zlat
cvetje ljubezni bo z nami požel.
Fantje! Gremo li nocoj vasovat?
Fantič bo v kamrici drago objel.

Fantje! Gremo li nocoj vasovat?
žito je zrelo, srpek je zlat,
drobni škrjanček nad poljem molči,
fantič le deklici zdaj žvrgoli!

»Domislili« so v zboru odgovorili modrijani.

Nato je glavni, najdebelejši stopil naprej, odprl veliko knjigo in začel brati. Tao-Can je zaprl oči in poslušal.

»V vsej deželi ni tako velike tehtnice, ki bi lahko stehala slona,« je pomembno bral modrijan in Tao-Can je prikimal. »Zato,« je nadaljeval modrijan, »je svet najmodrejših med modrimi sklenil: da bi lahko stehali slona, ga je treba razrezati na sto kosov, stehati vsakega posebej in dobljena števila seštetati.«

Tao-Can je odprl oči, planil s prestola in zakričal:

»Ali si najmodrejši med modrimi niso mogli izmisliti nič bolj neumnega? Ali res ni človeka, ki bi lahko stehal slona?«

»Jaz vem, kako je treba stehati slona!« se od nekod saslisi tenak glas. To je bil Din-Li, vrtnarjev sin, ki je prinesel sadje na dvor.

»Kako boš to napravil?« ga vpraša Tao-Can.

»Čisto preprosto,« je odgovoril deček. »Postavite slona v veliko ladjo in zaznamujte, koliko se je pogreznila v vodo. Nato odpeljite slona na obalo in namečite v ladjo kamenja. Ko se bo ladja pogreznila do znamenja, nehajte. Nato stehajte vsak kamen posebej in seštejte. Tako boste stehali slona.«

»Čudovito!« je vzkliknil Tao-Can.

Debeli in domišljivi modrijani so osramočeni odsli. Tako je Din-Li, vrtnarjev sin, osramotil dvorske modrijane.

In res je prihajal kmalu potem na široko trato; onkraj tratine se je dvigala iz položne ravnine strma skala, kažoč potniku svoje sivo, razjedeno čelo. — Njene boke je odedal ponekod bršljan, drugod pa je raslo hrastje in bodičevje, čigar korenine so se hranile v razpokah skale, in mahalo nad globino kakor vajakova perjanica nad njegovo jekleno čelado, venčaje z ljubkostjo prizor, ki je drugače vzbujal grozo. Ob znožju je bila prislonjena ob skalo surova koliba, zgrajena največ iz debel, posekanih v sosednji šumi; špranje so bile zadlane z ilovico in mahom, ki sta odvrčala dež in mraz. Okleščeno deblo mlade jelke, h kateremu je bil zgoraj navzkriž privezan kos lesa, je štrlelo pri vhodu iz tal, okorno znamenje svetega križa. Nekoliko na desni je curljal iz skale studenec s čisto vodo, zbirajočo se v izdolbenem kamnu, ki ga je trud človeških rok izpremenil v preprosto kotanjo; potoček, ki je uhajal odtod, je žuborel po izjedeni strugi nizdol, vijoč se preko ravnice in izginjaje naposled v bližnjem gozdu.

Nedaleč od studenca je stala razvalina majhne kapelice z deloma vrsto streho. Niti dokler je bila zgradba cela, ni bila daljša ko šestnajst čevljev in širja ko dvanajst; streha je bila sorazmerno nizka in je slonela na štirih sosrednih lokih, izhajajočih iz kotov zgradbe in slonečih vsak na svojem kratkem in težkem stebru. Rebrni dvojice teh lokov sta še držali, čeprav se je vdrla streha med njima; nad drugima dvema je bila cela. Vhod v ta starodavni kraj pobožnosti je bil zelo nizek okrogel svod, okrašen z nekaj vrstami tistih kljukastih nastopkov, ki nalikujejo somovim zobem in se tako često pojavljajo v starejšem saškem stvabarstvu. Nad vhodom se je dvigal na četvorici majhnih stebrov zvonik, v katerem je visel zelenkasti, objedeni zvonec, čigar slabotni glas je prej udaril črnemu vitezcu na uho.

(Dalje prihodnjič)

spremljevalci bodo predstavljali hajduke, ki jim z junaško roko iztrgam jetnico, kakor hitro se preoblečem.«

»Tako mi duše,« je vzkliknil Fitzurse, »načrt je vreden vajine združene modrosti! In tvoja previdnost, de Bracy, se najlepše razodeva v tem, da hočeš pustiti gospodično v varstvu svojega vrlega zaveznika. Da jo srečno ugrabiš njenim saškim prijateljem, bi še verjel, a kako jo hočeš potlej izdreti iz Bois-Guilbertovih krempljev, to je vse drugačno vprašanje. On ti je skobec, ki tume udariti na jerebico, a tudi drži svoj plen.«

»Bois-Guilbert je templjar,« je odvrnil de Bracy; »potemtakem mi ne more izpodnašati snubitve pri tej dedični. Ako pa bi poizkušal kaj nečastnega zoper izvoljenko Mauricea de Bracyja — tako mi nebes! — žalitve se mi ne drzne prizadejati, pa da biva v njegovi koži ves kapitelj Templjarskega reda!«

»Ker je vse zaman,« je rekel Fitzurse, »in ti nobena moja beseda ne izbije te blaznosti iz glave — saj poznam tvojo tmo! — glej vsaj, da zapraviš z njo kar najmanj časa.«

»Povem ti,« je odvrnil de Bracy, »da bo v nekaj urah vse gotovo, jaz pa bom stal v Yorku na čelu svojih drznih in hrabrih dečkov; tvoja politika ne more tako naglo ustvariti smelega načrta, kakor bom jaz pripravljaj, da se postavim zanj. — A že slišim tovariše, ki se zbirajo na dvorišču; konji hrzajo in grebejo s kopiti. Ostanj zdrav. Grem si zaslužiti smehljaj krasote kakor pravi vitez.«

»Pravi vitez!« je ponovil Fitzurse, gledaje za njim; »rajši bi rekel, pravi norec ali pravo dete, ki zapuša najresnejši in najnujnejši posel, da se spusti loviti osatov kocelj, ki ga nese veter preko njegove glave. — A s takim orodjem moramo delati; in v čigavo korist? V korist vladarja, ki je enako nespameten, kakor je razuzdan, in bo najbrž prav tako nevaležen vladar, ka-

kor je bil vse doslej uporen sin in nečloveški brat. No, tudi on je le orodje, s katerim delam jaz; to je skrivnost, ki jo utegne kmalu zvedeti, ako bi se me hotel otresti v svojem napuhu.«

Tisti mah je zmotil državnika v njegovem premišljevanju glas princa Johna, ki je zaklical iz notranjih prostorov: »Plemeniti Waldemar Fitzurse! Bodoči kancler — zakaj tega dostojanstva se je hotelo zvitemu Normanu — se je urno odkril in hitel poslušat ukaz bodečega kralja.«

ŠESTNAJSTO POGAVJE

Čitatelj gotovo še ni pozabil, da je odločil usodo turnirja nastop neznanega viteza, ki se je vedel na začetku borbe tako brezbržno, da so ga gledalci nazvali »črnega lenuha«. Ta vitez je po znagi nenadoma zapustil borišče, in ko so ga iskali, da bi prejel plačilo za svojo hrabrost, ni bilo več duha ne sluha o njem. Medtem ko so ga klicali glasniki in trobentači, je vitez jahal proti severu, ogibaje se obljujenih steza in ubiraje vedno najkrajšo pot skozi gozdove. Na noč se je ustavil v skromnem gostišču, ki je stalo daleč od navadne ceste; potujoč ministrel mu je tu povedal, kako se je končal turnir.

Drugo jutro se je vitez zgodaj odpravil, zakaj hotel je prejahati dolgo pot; njegov konj, ki mu je prejšnji dan skrbno prizanašal, je bil spočit in je mogel dirjati daleč, ne da bi potreboval bogvekak oddiha. Toda vijugasta gozdna pota so mu izpodnesla ta namen in večer ga je zasačil šele na zapadni meji Yorkshirske grofije. Ob tistem času sta bila konj in jezek že davno potrebna okrepčila; mimo tega je bilo treba skrbeti za prenočišče, zakaj mrak se je naglo spuščal na zemljo.

Kraj, kjer je bil potnik, ni bil podoben, da bi obetal zavetje ali večerjo, in vitez je že mislil, da bo moral posnemati viteze skitalce, ki so v takem primeru najrajši spustili konja na pašo, legli pod baldahin košatega hrasta in se zamislili v damo svo-

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 26. 7.: 7.00 Duhovni nagovor - S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo - PONEDELJEK, 27. 7.: 13.45 Informacije - Za našo vas - TOREK, 28. 7.: 13.45 Informacije - Narodno-zabavni ansambli - športni mozaik. - SREDA, 29. 7.: 13.45 Informacije - Slovenski solisti. - ČETRTEK, 30. 7.: 13.45 Informacije - Žena, dom, družina - PETEK, 31. 7.: 13.45 Informacije - Po sledih starih šeg in navad: O nekdanjih domačijah v Lepeni kramljata Tone Haderlap in Miha Ošina, pd. Bajdl - Cerkev in svet. - SOBOTA, 1. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 25. julij: 15.00 Direktni prenos z Dunaja: Turnir narodov (plavanje) - 16.30 Pablo in čmrlj. Za otroke od 5 let dalje. Iz slikanice - 16.50 Za mladino (11 let). Daktori: „Toto, veliki poglavar“. - 17.40 Za zbirateljce znamk - 18.00 Tedenski magazin - 18.25 Deset majhnih svinj. Lahko noč za najmlajše - 18.30 Kultura - aktualno (Dr. Dolf Lindner) - 18.50 Wilson Simonal. Show - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 Theater in der Josefstadt: Gospod v hiši sem jaz. Komedija iz časa kralja Viktorja od Harolda Brighousa. - 22.20 športni žurnal - 22.50 Čas v sliki - nočna izdaja - 23.05 Mednarodno vreme za oddih - 23.10 Nočni program: Vroč železo (kriminalka) - ca. 00.35 Zaključek.

NEDELJA, 26. julij: 15.00 Direktni prenos z Dunaja: Turnir narodov - 16.15 Za mladino od 11. leta dalje: Der Barometermacher auf der Zauberinsel. Ferdinand Raimund - 17.40 Za mladino od 14. leta dalje: Kontakt - 18.25 Deset majhnih svinj - lahko noč oddaja za najmlajše (v barvah) - 18.30 Marcel Prawy vodi skozi opero „Kavalir z rožo“ (v barvah) - 19.00 Čas v sliki - 19.30 športna oddaja - 20.10 Kristjan v času - 20.15 Katarina Knic. Igra iz cirkuškega življenja - 22.20 Čas v sliki - nočna izdaja.

PONEDELJEK, 27. julij: 18.00 Orientacija: Aktualnosti iz krščanstva - 18.25 Živnozdravniki. Lahko noč za najmlajše - 18.30 Slika Avstrije - 18.50 Mož večeršnjega dne. „Končno doma“ (v barvah) - 19.21 Oglasi - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 FBI „Siamska mačka“ - 21.00 V žarišču: Lahka atletika - 22.00 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.15 Politični portret: Otto Probst.

TOREK, 28. julij: 18.00 Skice z Danske - 18.25 Živnozdravniki - Oddaja za najmlajše - 18.30 Kul-

tura - aktualno - 18.50 Skok iz oblakov: „Dvojna igra“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.21 Oglasi - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 Od Reinhardta do Karajana. 50 let salzburskega festivala - 21.15 La Musica. Igra v enem dejanju od Marguerite Duras - 22.05 Čas v sliki - nočna izdaja.

SREDA, 29. julij: 11.00 Program za delavce: Kriminalni film - 17.00 Za otroke od 6. leta dalje: Levček - 17.45 Slonček - 17.55 Za mladino od 11. leta naprej: Tu prihaja Petter (3) „Na tedenskem trgu“ - 18.25 Živnozdravniki; oddaja za male - 18.30 Slika Avstrije - 18.50 Dragi stric Bill: „Največje razočaranje“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.21 Oglasi - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 Zadeva Mata Hari - Dokumentarna igra Sama Waagenaarja - 21.35 Ljubi svojo bližnjo. Muzikalna revija - 22.45 Čas v sliki - nočna izdaja.

ČETRTEK, 30. julij: 18.00 Iz življenja v cirkusu: „Kaukasijske Reiterspiele“ - 18.25 Živnozdravniki - Oddaja za male - 18.30 športni mozaik - 18.50 Policijski klic: „Sprejem na Japonskem“ - 19.16 Danes zvečer - 19.21 Oglasi - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 Afere v nočnem klubu - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja.

PETEK, 31. julij: 11.00 Program za delavce: Afere v nočnem klubu - 18.00 Veselje z glasbo - Murray Dickie. Karl Scheit-gitara; režija: Herbert Fuchs - 18.25 Živnozdravniki - 18.30 Slika Avstrije - 18.46 Zadeve zveze industrijalcev - 18.50 Pustolovščine ob Rdečem morju: „Napad v gorah“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.21 Oglasi - 19.30 Čas v sliki - 19.58 Oglasi - 20.06 šport - 20.10 Oglasi - 20.15 Amulet, iz serije „Kriminalni muzej“ - 21.25 Dogajanja - ca. 22.25 Čas v sliki - nočna izdaja - ca.

PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU

V LENINGRADU SHOD POBRATENIH MEST

V Leningradu je bil kongres svetovne federacije pobratenih mest. Trajal je do 10. julija. Na kongresu se je zbralo okrog 2000 delegatov iz 1323 mest, ki so člani te federacije. Tako so na kongresu, katerega moto je bil: Za široko sodelovanje ljudskih množic pri pobratenuju mest v prid miru, varnosti narodov in družbenega napredka, sodelovali delegati iz petih celin: ZDA, Kanada, Mehike, Japonske, severnih evropskih držav, delegati iz mest, katerih države so članice arabske lige, delegati iz vseh »socialističnih« držav, obeh Nemčij, Avstrije in drugih. Razen tega so bili na kongresu tudi predstavniki organizacije združenih narodov in specializiranih organizacij. Glavni cilji svetovne federacije pobratenih mest so namreč: nevmešavanje v notranje zadeve, diskriminacija, pomoč nerazvitim, zblizevanje prebivalcev posameznih mest, kulturno sodelovanje. Skratka, nenehno prizadevanje za mir, varnost narodov in družbeni napredek.

Tudi letošnji kongres si je zadal ta cilj. Tako je bil na kongresu predložen načrt o 100 ekonomskih pobratenujih. To pomeni, da bi se dvema pobratenujima mestoma iz razvitih dežel pridružilo še eno mesto iz Afrike oziroma tretjega sveta. Namen takšnega trikotnega pobratenuja je borba proti nerazvitosti enega mesta.

Na kongresu so tudi predlagali, da se oborožitveni proračuni v državah zmanjšajo za en odstotek. Ta denar pa naj se namenijo za dvig komunalnega standarda v nerazvitih državah oziroma državah tretjega sveta.

ALKOHOL IN ŽENSKÉ

Po drugi svetovni vojni se je močno razširil alkoholizem med ženskami. Kot so pričele ženske po prvi svetovni vojni množično kaditi, so po letu 1945 segle po alkoholu. Leta 1935 je bilo razmerje med moškimi in ženskimi alkoholiki 15:1, dvajset let pozneje in deset let po koncu II. svetovne vojne se je to razmerje pomaknilo že na 5:1, danes pa pride med alkoholiki ena ženska na tri moške.

Dr. Klaus Wanke s psihiatrično-nevro-

22.40 Veseli vikend. Jadralni poleti, plezalstvo, vodne temperature.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

PETEK, 24. 7.: 16.45 Madžarski TV pregled - 18.15 Obzornik - 18.30 Sebastijan in odrasli - 19.00 Obiščite z nami Sarajevo - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Rekvjem za boksarjem - 22.20 Znani obrazi: Anthony Quinn - 23.05 Poročila.

SOBOTA, 25. 7.: 18.00 Obzornik - 18.05 Nove melodije - 18.30 Jaimie Mc Pheetersova potovanja - 19.20 Sprehod skozi čas: I. svetovna vojna - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Omiš 70 - festival dalmatinskih pesmi - 21.50 Skrivnosti morja - 22.15 Močnejši od življenja - 23.15 TV Kažipot - 23.45 Poročila.

NEDELJA, 26. 7.: 9.25 Poročila - 9.30 Po domače s Slovenskim oktetom - 10.00 Kmetijska oddaja - 10.50 Otroška matineja: Sebastijan in odrasli, Skrivnosti morja - 11.40 TV kažipot - 12.00 Jugoslavija, dober dan - 17.15 Skupne počitnice - 20.00 TV dnevnik - 20.35 M. Šušmel: Čas banan - 22.10 Noč v vlaku - 22.40 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 27. 7.: 18.15 Obzornik - 19.00 Mozaik - 19.05 „Muzikorama“ - zabavno-glasbena oddaja - 20.00 TV dnevnik - 20.35 R. Erler: Atentator - 22.05 Človek s kamerom: Kenija, III. del - 22.45 Poročila.

TOREK, 28. 7.: 18.15 Obzornik - 18.30 Slonček Bimbo - pravljica - 19.35 Vozniške sposobnosti in zmožnosti - oddaja iz cikla Cesta in mi - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Iz sveta fantastike: Baron Prašil - 22.05 V senci zvezd - glasbena oddaja - 23.05 Poročila.

SREDA, 29. 7.: 18.15 Obzornik - 19.05 Narodna in zabavna glasba - 20.00 TV dnevnik - 20.35 H. Berlioz: Romeo in Julija - približno 22.00 Pariški mozaik - 22.30 Poročila.

ČETRTEK, 30. 7.: 18.15 Obzornik - 18.30 Jubilejni tabor - 19.00 Mozaik - 19.05 Enkrat v tednu - 19.20 Hvar - II. del reportaže - 20.00 TV dnevnik - 21.35 Kulturne diagonale - 22.05 Manix - serijski film - 22.55 Poročila.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

PETEK, 24. julij: Carjevič (opereta). - SOBOTA, 25. julij: Baletni večer - Don Juan in Ples kadetov. - NEDELJA, 26. julij: Irma la Douce (musical). SREDA, 29. julij: Vesela vdova (opereta). ČETRTEK, 30. julij: Carjevič (opereta). - PETEK, 31. julij: Kneginja čardaša. - SOBOTA, 1. avg.: Vesela vdova (opereta). - NEDELJA, 2. avg.: My Fair Lady (musical).

Vse predstave se začnejo ob 20. uri. Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic, tudi abonma je veljaven. Cene: od 15.- do 70.- šilingov.

KOMEDIJSKE IGRE V SPITTALU

PETEK, 24. in PONEDELJEK, 27. julija: Komedija zmot. - TOREK, 28. julija: Očarljivi Don Diego.

21. GRAJSKE IGRE V BREŽAH

PETEK, 24. julija: Mr. Chasse - SOBOTA, 25. julija: Hadrian VII. - SREDA, 29. julija: Hadrian VII. - ČETRTEK, 30. julija: Mr. Chasse.

Začetek ob 20. uri na Petrovi gori (Petersberg).

ženskah kakor pa pri moških. Alkoholizem so skoraj po pravilu potrte in »zamorjene« osebe, medtem ko so moški ljubitelji dobre kapljice po mnenju frankfurtskega profesorja bolj družabni in širokosrčni.

Poleg žensk, ki so pijači že globoko vdane in ne skrivajo svojega nagnjenja, poznamo še tip žensk, ki imajo rade le likerje ali vermute kot »damske pijače«, vendar so že popolnoma odvisne od njih.

Podatki povedo, da v zahodni Evropi 67 odstotkov alkoholičank pije samo likerje, 27 odstotkov konjak in viski, 37 odstotkov se jih odloča za različne sekte, 44,5 odstotkov za domače sorte vina in za vino iz južnih krajev.

V boju proti ženskimi in moškimi alkoholikom učinkuje samo ena metoda: psihoterapija. Ta postopek je - to je dokazano - težji pri ženskah kot pri moških. Veliko vlogo imajo namreč pri tem izbira partnerja in problemi, ki so s tem povezani.

VODA POD VODO

Sovjetski geologi so ugotovili, da je pod Aralskim jezerom velik bazen mineralne vode. Iz vrtn, globokih pol kilometra, je privrela voda z zdravilnim učinkom, kakor so kasneje pokazale analize.

loške univerzitetne klinike v Frankfurtu meni, da so te ugotovitve zelo vznemirljive. Takšen razvoj, ki ga je opaziti v vseh civiliziranih deželah, pojasnjuje z neizpoljenimi pričakovanji posameznih žensk. Razdejanje, ki ga zapusti alkoholizem v ženski notranjosti, je še močnejše kakor pri moških alkoholikih.

Med pijači vdanimi ženskami je najti veliko psiholoških in nevrotičnih oseb. Življenjski konflikti in nevrotičnost so na splošno pogostejši vzrok alkoholizma pri

Berite in širite „Naš tednik“

NOVA RUDNINA Z LUNE

V kamenju, ki so ga člani posadke »Apolla 11« prinesli z Lune, so znanstveniki odkrili nov mineral, ki vsebuje železo, magnezij in titan. Kot je znano, so Neil Armstrong, Edwin Aldrin in Michael Collins odšli na Luno pred letom dni.

Znanstveniki so sedaj imenovali novi mineral armalcolit, po začetnih črkah priimkov kozmonavtov.

OLMEŠKA GLAVA V VERACRUSU

V državi Veracruz v Mehiki so med gradnjo ceste v bližini mesta Tuxtla odkrili velikanski kip, ki predstavlja olmeško glavo. Kip je težak 40 ton in je najvažnejša olmeška skulptura, ki so jo doslej odkrili. Olmeki, ki so živeli ob Mehikiškem zalivu v letih od 800 do 100 pred Kr., so znani po svojih monumentalnih kipih.

A&O

Posebna ponudba Sonderangebot

od 24. 7. do 30. 7. 1970

A & O fino namizno olje 1 l p. Fl. **S. 15.90**

Hesperiden jesih 0,5 l p. 2 Fl. **S. 9.90**

A & O malinov sok 0,7 l vključno z davki p. Fl. **S. 17.90**

A & O Himbeersaft 0,7 lt. inkl. Getr. Steuer p. Fl. **S. 13.30**

A & O Oranžada 0,7 l vključno z davki p. Fl. **S. 2.30**

A & O Orangeade 0,7 lt. inkl. Getr. Steuer p. Fl. **S. 8.20**

Limo čaša p. Stk. **S. 2.30**

Limo Becher p. Stk. **S. 2.30**

Engelhofer Dürnsteiner Drops 500 g p. Btl. **S. 8.20**

Neobvezno priporočene, nekategorizirane nakazane cene. Unverbindlich empfohlene, nicht kart. Richtpreise.

AEG- HLADILNIK za 140 litrov z neko ceno od S 1.650.-

Vam dobavi na dom trgovina

KATARINA in ADOLF KRIVOGRAD

9143 St. Michael Šmihel nad Pliberkom

Razne električne stroje dobite zdaj na 24-mesečne obroke brezobrestno.

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke - tudi na obroke - ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

J. PAGITZ, Ferlach-Borovlje
Telefon 042 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

Iščemo pleskarske pomočnike, vajence in šoferje. Hrana in stanovanje je preskrbljeno.

Pleskarski mojster

HANS SCARSINI

Celovec-Klagenfurt
Koningsberger Straße 20